

<p>Пинято на педагогическом совете От « 31 » августа 2022 г Протокол №1</p>	<p>Утверждаю Заведующий МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» _____ Н.Н.Мугинова</p>
	<p>Введено в действие приказом заведующего МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» От « 31 » августа 2022 г № 136-ОД</p>

**Икенче кечкенэлэр төркеменен (3 яшьтән 4 яшькә кадәр)
2022-2023 уку елына эш программасы**

Төзүче тәрбиячеләр: Галиуллина Т.М.
Куликова П.В.
Хаметзанова З.Н.

**Нурлат шәһәре
2022 ел**

Эчтәлек

1.Максатчан бүлек	1
Аңлатмалы язу	2.
Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле характеристикалар.	4
3-4 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре.....	5
Төркемнең социаль паспорт	5
Төркемнең өстенлекле юнәлеш эшчәнлегенә	5
2.Эчтәлекле бүлек	6
Икенче кечкенәләр төркемендә оештырылган эшчәнлектә белем бирү өлкәләрен тасвирлау	6
1.“Социаль-коммуникатив үсеш”	6
2. “Танып белү үсеше”	13
3.“Сөйләм үсеше.....	19
4.“Сәгати эстетик үсеш”	25
5. “Физик үсеш”	48
2.2. Комплекслы тематик план	
Икенче кечкенәләр төркемендә оештырылган эшчәнлектә вариатив формаларны куллану	
54	
Эти-әниләр белән эш.....	54
3.Оештыру бүлеге	
Материаль-техник база	57
Методик кулланмалар.	59
Предметлы үстерешле мохит.	60
Көндәлек режим.....	61
Атналык оештырылган белем бирү эшчәнлегенә	63
Сәләмәтләндерү эшчәнлегенә	64
3.7Үзенчәлекле вакыйгалар,бәйрәмнәр,мероприятлар.	65

1.Максатчан бүлек

Аңлатма язуы.

Бу программа “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә нигезләнәп, Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендәге ”Туганнан мәктәпкә кадәр”төп гомуми мәктәпкәчә яшьтә белем бирү программасына,балалар бакчасының еллык эш планына таянып төзелде.

Программаның төп бурычлары-мәктәпкәчә яшьтәге баланың тулы кыйммәтле яшәше өчен уңай шартлар тудыру , шәхес культурасының нигезле жирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшь үзенчәлекләренә яраклаштырып, физик һәм психик сыйфатларны төрле яклап үстерү, баланы хәзерге жәмгыятьтә яшәргә, мәктәптә укырга әзерләү, мәктәпкәчә яшьтәге баланың куркынычсыз яшәү рәвешен булдыру. Бу максатлар бала эшчәнлегенә (уен, аралашу, хезмәт, танып-белү, ижади, уку) төрле процессларында тормышка ашырыла.

Бүген жәмгыятьтә катлаулы социаль-экономик процесслар бара, белем бирүнең кыйммәтләре һәм максаты тамырдан үзгәрә. Балаларга белем бирүнең бөтен өлкәләрендә дә актив, ижади, үзгәртергә әзер торучы шәхес тәрбияләү таныла. Балаларның шәхси һәм социаль мөнәсәбәт позициясен күздә тотып, аларны мәктәпкә әзерләүдән күчү, мәктәпкәчә белем бирү нәтижәләренә күзаллавын үзгәртергә булыша. Нәтижәлелек: мәктәпкәчә яшьтәге балаларда кызыксынучанлык, активлык, мөстәкыйльлек сыйфатларын формалаштыра; ялгышларны уңышсызлыklarны жиңеп чыгарга әзерлек, яңа белем алырга, стандарт булмаган ситуацияләрдән чыгу юлын эзләргә омтылыш тудыра; үзе сайлаган эшкә жаваплылык, командада эшли белү, үзенә, башкаларга, жәмгыятькә, әйләнә-тирәгә ихтирамлы караш, кайгыртучанлык тәрбияли. Болар барысы да баланы мәктәпкә әзерләп кенә калмый, ә хәзерге жәмгыятьтә уңышлы мөстәкыйль эшләү өчен нигез булып тора. Билгеле, мондый нәтижәләргә ирешү өлкәннәрнең фикер йөртүендәге үзгәртеп корулар белән бәйле, педагоглар һәм ата-аналар үзгәртеп коруда үзләре башлап йөрергә тиеш. Шунлыктан, программа педагог-бала-ата-ана мөнәсәбәтенә ориентлаштырылган.

Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле характеристикалар

Без тирән үзгәрешләр һәм икътисади үзгәртеп корулар чорында яшибез.

Белем бирүнең беренче баскычы булган мәктәпкәчә тәрбия учреждениеләренә эше дә көннән-көн яңара, матур традицияләргә байый.Педагоглар яшь буынны тәрбияләүдә яңа чаралар, белем бирүнең нәтижәле методларын эзлиләр, тәрбия эшендә халкыбызның күркәм традицияләренә, педагогик тәжрибәсенә ныграк таяналар. Балаларның физик, интеллектуаль һәм шәхси үсешен тәэмин итү, ижат мөмкинлекләрен ачу һәм үстерүгә зур игътибар бирелә

Программаны тормышка ашыру срогы - 1 ел (2022 - 2023 уку елы)

Эшпрограммасыгүбәндәге норматив документларгатаянып төзелде:

Белем бирү өлкәсендә федераль дәрәжәдә:

- 1.Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации».
- 2.Приказ МОиН РФ от 17.10.2013 №1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования».

- «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләртүрүндә Татарстан Республикасы Законы» 08.07.1992 № 1560 - XII

- “Порядком организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования» (приказ Министерства образования и науки РФ от 30 августа 2013 года №26, 2.4. 3049-13)

-
-

- Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 15.05.2013 г. №26 г. Москва «Об утверждении СанПиН 2.4.1.3049-13 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных образовательных организаций».

- Законом РТ «Об образовании» от 22 июля 2013 года № 68 – ЗРТ

- Примерной основной образовательной программой дошкольного образования- Научный руководитель проекта А.Г.Асмолов. Одобреной решением федерального учебного- методического объединения по общему образованию от 20 мая 2015 г. №2/15-М. издательство «Национальное образование», 2015г.

- Общеобразовательной программой дошкольного образования «От рождения до школы» Под.ред. Н.Е. Вераксы, Т.С.Комаровой, М.А.Васильевой.- М:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2014г

Белем бирү өлкәсендә региональ дәрәжәдә:

- Балалар бакчасында Региональ белем бирү программасы “Сөенеч- Радость Познание”/Р.К.Шәехова Казан: Мәгариф вақыт, 2016 ел.

С документами локального уровня: әсирледәрәжәдә:

- Уставом МБДОУ;
- Лицензией на право ведения образовательной деятельности;
- Годовым планом работы;
- Учебным планом;
- Календарным учебным планом- графиком ;

Программа түбәндәге бурычларны куя:

1. Балаларның сәламәтлеген саклау, аларның физик һәм психик үсешен тәмин итү.
2. Тәрбия-белем бирү эшен гуманлаштыру.
3. Халык традицияләренә, милли горөф гадәтләргә нигезләнәп балаларда әхлакый сыйфатлар тәрбияләү.
4. Балаларның сәләтләрен ачу, юнәлеш бирү һәм үстерү өчен шартлар тудырып, нык белемле, зирәк акыллы шәхес формалаштыру.
5. Балалар ижаты нәтижәләренә хөрмәт белән карау.
6. Балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәп эшендә дәвамчанлыкны саклау.

Бу бурыч-максатларны тормышка ашыру һәр тәрбияченә педагогик осталыгыннан аның мәданиятлегеннән, әхлакылыгыннан, максатчан эшләвеннән һәм иң мөһиме балаларны яратуыннан тора. Тәрбияче балаларның сәламәтлеген, тәрбиялеген, әхлакылыгын кайгыртып эти-әниләр белән берлектә һәр баланы бәхетле итәргә тиеш.

3-4 Яшьлек балалар үсешенә яшь үзгәрешләре

Бала үсешендә мәктәпкәчә яшь чоры күп төрле һәм дия намыкалы булуы белән аерылып тора. Әлеге чор давамдында төрле юнәлешләр буенча сизелерлек үзгәрешләр барлыкка

килэ. Уен, рәсем, төзү кебек эшчәнлек төрлөрө камилләшә. Безнең күз алдында 3—4 ел дәвамьнда балаларның игътибары, хәтерә, фикерләве, күзаллавы, сөйләмә көчлө үсеш ала. Гади жөмлөләр катлаулылары белән алышына һәм кызыклы кечкенә хикәялөргә әверелә. Бу яшьтә баланың дуслары барлыкка килә башлый, ул һәм зурлар белән теләп аралаша, үз тәртибен көйли. Дөнъя турында күзаллавы киңәя һәм «нигә?», «ни өчен?» сораулары жавап таләп итә. Мәктәпкәчә яшь чорының башы 3 яшьтәгә кискен үзгәреш белән туры килә. Иртә яшьтә үсеш һәм тәрбия дәрәс оештырылган булса, баланың 3—4 яшьтә буге 90—100 смга житә, гәүдә авырлыгы якинча 13—16 кг була. Аның житезлеге арта, тизрәк йөгәрә, яхшырак сикерә, ыргыткан тупны ике кулы белән тотып ала. Әле 2 яшьтә ул бу хәрәкәтләрнең берсен дә эшли белми иде! 3—4 яшьтә балалар физик яктан көчлөрәк, мөстәкыйльрәк. Физик тәрбия акыл тәрбиясә белән бәйләнештә алып барыла. Бу яшьтә акыл, эстетик, әхлак, физик үсеш югары темп ала. Мәктәпкәчә яшьтәгә бала әйләнә-тирә дөнъяны танып белә, күзәткән вакыйгаларны, күренешләрне аңларга тырыша. Дәрәс оештырылган педагогик процесс нәтижәсендә балалар төрлө төшенчәләрне үзләштерәләр, нәтижәләр чыгаралар, гомумиләштерәләр. Балаларның кызыксынучанлыгы, яхшы хәтерә аңа күп информация тупларга ярдәм итә. Кызыксынучанлык баланы эзләнү эшчәнлегенә (Н.Н.Поддьяков), зурларга сораулар белән мөрәжәгать итәргә стимуллаштыра. Сораулар характеры буенча баланың үсеш дәрәжәсен билгеләргә була. 3—4 яшьлек баланың аралашуы гаилә белән генә чикләнми. Зурлар бала өчен гаилә әгъзасы гына түгел, ә билгеле ижтимагый функция үтәүче булып та тора. Баланың шундый ук функция үтәргә теләве аның реалъ мөмкинлекләре белән каршылыкка очрый. Әлегә каршылык» мәктәпкәчә яшьтә әйдәүче эшчәнлек — уен аша чишелә.

Уенның төп үзенчәлеге, аның шартлы рәвештә булуында. Кече мәктәпкәчә яшьтәгә бала уенының төп әчтәлеген уенчылар һәм предметны алмаштыра торган жиһазлар тәшкил итә. Бу яшьтә балаларның уены озак вакытка сузылмый. Кече мәктәпкәчә яшьтәгә балалар уенда берике роль һәм гади сю-жетлар белән чикләнәләр. Кагыйдәле уеннар әле формалаша гына башлай.

3-4 яшьлек балаларның эшчәнлеге катлаулана һәм төрлеләнә: алар уку һәм хезмәт биремнәрән уеннар аера башлайлар. Уен һәм шөгыйль нәтижәсендә психик процесслар (хәтер, фикерләү, игътибар, күзаллау) үсеш ала, балаларның яңа ихтияжлары һәм мәнфәгатләрә барлыкка килә.

Информатив, катлаулы һәм күләмлө күрсәткеч булып акыл үсешә тора. Киң мәгънәдә акыл үсешә төп танып белү про-цессы үсешә буларак аңлатыла. Тар мәгънәдә — акыл сәләте үсешә. Акыл сәләте үсешә баланың әйләнә-тирәдә ориентирлашу ысулларын гомумиләштерүне күз алдында тотта.

3-4 яшьлек балалар үсешендә сәнгәт эшчәнлеге мөһим урын алып тора. Әлегә эшчәнлек баланың предмет турындагы күзаллауларына бәйлә. Бу яшьтә күзаллаулар формалаша гына башлай. График образлар ярлы. Кайбер балаларның рәсемнәрәндә детальләр төшөп кала, ә икенчеләрә киресенчә, жентекләп ясыт. Балалар рәсемнәрәдә төрлө төсләр куллана башлай. Кул моторикасын үстерү өчен әвәләү, бармаклар гимнастикасы зур әһәмияткә ия. Кече мәктәпкәчә яшьтәгә балалар зурлар житәкчелегендә гади предметлар әвәләрәгә сәләтлө. Кисеп ябыштыруның (апликация) кабул итү үсешенә уңай йогынты ясавы билгеле. Бу яшьтә кисеп ябыштыруның иң гади төрләрән башкаралар.

Кече мәктәпкәчә яшьтә балаларның төзү эшчәнлеге, үрнәк буенча һәм уйлап чыгарылган катлаулы булмаган төзелешләр белән чикләнә.

Әлегә яшьтә аерым эшчәнлекләр үсеш ала. Балалар башлангыч эталоннарны (кабул итүнең индивидуаль берәмлекләре) кулландан сенсор эталоннарга (кабул итүнең

эшкәртелгән чаралары) күчәләр. Кече мәктәпкәчә яшь ахырына балалар предметларның һәм төсләрнең биштән алып жиде төренә кадәр аералар, предметларны зурлыгы буенча дифференциациялиләр, балалар бакчасының төркем бүлмәсе, белем бирү процессын оештырганда, бөтен балалар бакчасы бинасы пространствосында ориентирлашалар.

Хәтер һәм игътибар үсеш ала. Зурлар үтенече буенча балалар 3-4 сүз һәм 5-6 предмет исемен хәтерләрендә калдыралар. Кече мәктәпкәчә яшь ахырына алар яраткан эсәрләрдән өзекләргә истә калдырырга сәләтле. Күрсәтмә-хәрәкәт фикерләве үсешне давам итә. Шунның белән беррәттән, кайбер очракларда, теләгән нәтижеләргә исәпкә алып, максатчан үрнәк нигезендә ситуация үзгәрә. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар предметлар арасындагы кайбер яшерен бәйләнешне билгеләргә сәләтле. Кече мәктәпкәчә яшьтә күзаллау үсеш ала һәм ул бигрәк тә уенда чагылыш таба. Балалар арасындагы үзара мөнәсәбәт нормалар һәм кагыйдәләр белән билгеләнә. Максатчан тәэсир итү нәтижәсендә, алар үзләренен һәм башка балаларның эшләрен бәяләү өчен ни-гез булган, чагыштырмача зур күләмдә нормаларны үзләштерә алалар. Балалар арасындагы үзара мөнәсәбәт бигрәк тә уем эшчәнлегендә ачык чагыла. Шулай ук бу яшьтә сайлауга корылган үзара мөнәсәбәт тә күзәтелә.

Төркемнең социаль паспорты

Икенче кечкенәләр төркеменә 3 яшьтән 4 яшькә кадәр 14 бала йөри.. 6 малай, 8 Кыз ..Националь состав: 9 татар, 4 чуваш, 1 катнаш,

Төркемнең өстенлекле юнәлеш эшчәнлеге.

1. Балаларда дөньяви эстетик үсешне, табигатьнең матурлыгын чынбарлыкта күрә, аңлый белүне формалаштырдык.

2. Балаларның һәм ата-аналарның рухи-әхлакый һәм ижади сәләтләренен дәрәжәсен күтәрдек.

Икенче кечкенәләр төркемендә Программаны тормышка ашыруның төп юнәлеше – балаларның танып белү, сөйләм, социаль-коммуникатив, сәнгати-нәфасәти, физик үсешенә шартлар тудыру. Төркемдә белем бирү процессы комплекслы һәм яңа буынның парциаль программалары нигезендә башкарыла. Программаның беренче планына белем бирүнең үстерешле функциясе куела. Программа балага гуманлы-шәхсипозициясендә төзелгән һәм аның һәръяклы үсешенә, рухи һәм гомумкешелек кыйммәтләре, компетенциясе, сәләте формалашуга юнәлгән. Программада балаларга белем бирүдә каты регламентация юк. Программада уен эшчәнлеге аерым урын алып тора, баланың туганнан алып мәктәпкәчә чорына кадәр белем һәм тәрбия бирү процессы комплекслы бирелгән. Программаның төп максаты – күчүчәнлек принципын тормышка ашыру һәм белем бирү системасы концепциясенә яраклаштырып мәктәпкәчә яшьтәге балаларга тәрбия һәм белембирү.

2. Эчтәлекле бүлек

Икенче кечкенәләр төркемендә оештырылган эшчәнлектә белем бирү өлкәсен тасвирлау

Социаль- коммуникатив үсеш

Балаларны кешеләр белән аралашу әдәбенә өйрәтү: тәрбиячегә һәм тәрбияче ярдәмчесенә, музыка житәкчесенә исеме, әтисенен исеме белән мө- рәжәгать итәргә; зурлар һәм иптәшләре белән исәнләшергә, сабуллашырга гадәтләндерү.

Күрсәткән ярдәме һәм игътибары өчен өлкәннәргә, яшьтәшләренә рәхмәт әйтергә, үтенечен ачык итеп, **зинһар** сүзен кушып белдерергә күнектерү.

Чишенү, юыну, йокы бүлмәләрендә, ашханәдә һәм урамда үз-үзенне дәрәс тотуның иң гади кагыйдәләрен үтәргә: үзенне тыныч тотарга, тавышланмас-ка, тирә-юньдәгеләргә комачауламаска гадәтләндерү.

Балаларны үзара дус яшәргә, бер-берсенә ярдәм итешергә, уенчык һәм китаплардан уртак файдаланырга, кечкенәләргә карата кайгыртучанлык күрсәтергә, дәрәсен сөйләргә, алдамаска өйрәтү. Үзара ачык йөз белән, ягымлы сөйләшәргә гадәтләндерү. Иптәшләренә инсафлы, ягымлы, жылы мөнәсәбәттә булырга күнектерү.

Таныш белү үсеше.

Балаларны балалар бакчасында ориентлашырга өйрәтү, үз туган җире, шәһәре турында беләннәр үстерү.

Балаларны өлкәннәр (шәфкәт туташы, пешекче) хезмәт белән таныштыруны давам итү, аларның игътибарын бу хезмәт кешеләренә эшенә һәм эшнәң нәтижәсенә юнәлтү. Өлкәннәр хезмәтенә хөрмәт тәрбияләү.

Предметларны кулланылышы, төсе, формасы, материалы буенча чагыштыру һәм төркемләргә өйрәтү. Гомумиләштерүче сүзләренә (уенчык, киём-салым, аяк киеме, җиһаз, савыт-саба) мәгънәсен аңлату.

Балаларны агачның кәүсәсен, ботакларын, яфраklarын; үләнчел үсемлекләренә сабак, яфрак, чәчәкләрен таныш һәм әйтеп бирергә өйрәтү.

4-5 төрле яшелчә һәм җиләк-җимешне танырга өйрәтү, йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар турында күзаллау булдыру. Җир-су хайваннары белән таныштыру. Табиғатта аларның әһәмиятен аңлату.

Балаларны төзелгән корымаларга гади анализ ясарга өйрәтү, конструкторлык осталыкларын камилләштерү. Корыманың өлешләрен зурлыклары буенча (зур-кечкенә, озын-кыска, биек-төбәнәк, тар-киң) аера һәм әйтеп бирә белергә өйрәтү. Балаларның үзләре уйлаганча төзү теләген үстерү.

Балаларның логик фикерләвен, игътибарын һәм хәтерләрен үстерү.

Күплек, сан, зурлык, форма, тирәлек һәм вакыт төшенчәләре турында белән бирү, санау, исәпләү, үлчәү, төзү күнекмәләрен формалаштыру; математик мәсьәләләр чишкәндә ихтыяр көче, мөстәкыйльлек тәрбияләү.

Сөйләм үсеше

Балаларның тирә-юнь турындагы беләннәре арту нәтижәсендә аларның сүз байлыгын үстерү һәм активлаштыру. Әйберләренә өлеш-кисәкләрен атарга, аларның формаларын һәм төсләрен, нәрсәдән ясалуын әйтә белергә өйрәтү.

Гомумиләштерүче сүзләренә мәгънәсен аңлай белергә өйрәтү.

Тирә-юньдәге әйберләренә исемнәрен куллануны активлаштыру. Сөйләшкәндә таныш әйберләренә исем, сыйфатын, хәрәкәт урынын аңлата торган сүзләрен куллана белү күнекмәләре бирү.

Балаларның артикуляция аппаратын камилләштерү һәм фонематик ишетү сәләтен үстерү юнәлешендә эзлекле эш алып бару.

Авазларны, сүзләренә һәм гади җөмләләренә ашыкмыйча, ачык һәм аңлаешлы итеп әйтергә өйрәтү.

Балаларның җөмләләренә дәрәс итеп төзи белү күнекмәләрен арттыру.

Хайваннарның, кош-кортларның һәм аларның балаларының атамаларын берлек санда, күплек кушымчалары ялгап дәрәс итеп әйтергә өйрәтү.

Зурлар һәм иптәшләре белән иркен аралашырга; төрле эшчәнлекләрдә диалогик, монологик сөйләм формаларын кулланырга өйрәтү.

Рәсемнәр, иллюстрацияләр, уенчыклар буенча тәрбияче биргән сорауларга җавап кайтарырга өйрәтү.

Балаларны хикэя төзөп сөйли белергэ хэзерлэү: күргэн уенчыклар яки рэ- семнэр турында 3-4 жөмлөдөн торган хикэялэрне тэрбияче артыннан кабатлау. Таныш экиятлэрнең кайбер өлөшлөрөн рольлэргэ бүлөп сөйлэргэ өйрэтү.

Әдәби сөйләмне үстерү.

Сэнгатъ-эстетик үсеше.

Балаларда сынлы сэнгатъ шөгыллэрэнэ кызыксыну тэрбиялэү. Рәсем, эвэлэү, кисеп ябыштыру шөгыллэрэндэ эйлэнэ-тирэдәге гади генэ предмет-ларны һәм күренешлэрне образлы итеп сурэтлэргэ, рәсемнэрне кэгазь битенэ урнаштырырга өйрэтү. Кисеп ябыштыруның иң гади күнекмэлэрэн бирү.

Балаларны предметларның формасы, зурлығы, төзелеше, төсө белән таныштыруны дөвам итү.

Рәсемдэ, иллюстрациялэрдэ, халык уенчыкларында төслэрнең матурлығын, ачыклығын күрә белергэ өйрэтү.

Кулга каләм, пумала тотарга өйрөтүне дөвам итү. Төслэрне белүлэрэн ныгыту. Балаларны яна төсмерлэр (алсу, сыек зэнгэр, соры) белән таныш- тыру. Предметка туры килгән төснө сайлап алырга өйрэтү.

Штрих,буяуларны салмак төшерергэ, эйлэнэ-тирә чынбарлыктагы күрө- нешлэрне һәм предметларны сурэтлэргэ өйрэтү.

Төрлө юнөлөштөгө туры, авыш, озын, кыска сызыклар үткэрергэ, аларны кисештерергэ, түгэрэк формалы предметларны һәм күренешлэрне сурэтлэ- ргэ, формасы турыпочмаклы предметларны, түгэрэк һәм турыпочмаклы фор- маларны бергэ катнаштырып эйлэнэ-тирә чынбарлыктагы предмет һәм күрө- нешлэрне сурэтлэргэ өйрэтү.

Эвэлэү белән кызыксыну тэрбиялэү. Балчыкның үзлеклэре белән таныш- тыруны дөвам итү. Балаларны катлаулы булмаган эйберлэр: шар, каләм, та- бак, тэлинка, клиндер ясарга өйрэтү.

Бер үк төрлө һәм төрлө формадагы берничэ өлөштән торган гадирэк пред- метларны бер өлөшөн икенчесенэ тыгыз итеп кысып ябыштыру юлы белән эвэлэргэ өйрэтү.

Балаларда ябыштыру шөгыллэнэ кызыксыну тэрбиялэү. Тэрбияче эзерлэп биргән 2-3 кисэктән торган предметларның сурэтлэрэн кэгазь битенэ тезеп чыгарга һәм ябыштырырга өйрэтү. Жилем белән эшлэү күнекмэлэрэн үстерү. Геометрик элементлардан буй сызыкта, квадратта, турыпочмаклыкта, түгэ- рэктэ төсө, формасы, зурлығы буенча чиратлаштырып бизэк төзү күнекмэлэ- ре бирү.

Физик үсеше

Физик культура һәм сәламәтлэндэрү эшлэре. Балаларның сәламәтлеген ныгыту өстендэ эшлэүне дөвам итү: организмны чыныктыру, төп хэрэкэтлэрне камиллэштерү, гәүдэнэ төз тоту гадәтен ныгыту. Мөстәкыйль рөвештэ хэрэкэтлэ, спорт уеннары оештырырга, физик күнегүлэр башкарырга, йөзэргэ өйрэтү. Гимнастика эскәмисенэң тар рейкасы һәм бау буенча атлап, баш өстенэ ком тутырылган кечкенэ капчык куеп тигезлекне саклау күнегүлэре ясау. Гадәти йөгөрү, аяк очларында тезлэрне югары күтэрөп каршылыкларны жиңеп йөгөрү, шуышу, үрмэлэүне камиллэштерү. Предметларны еракка ыргыту, тупны чөю һәм тотып алу хэрэкэтлэрэн, кул чуқларын, иңбаш, арка мускулларын ныгыту, умыртка баганасының сыгылмалылығын арттыру күнегүлэре ясау, спорт уеннары уйнау.

Белем өлкэлэре буенча комплекслы-тематик план

Вақы ты	Бүлеклэр	Бурычлар	Үткэрелгән чаралар
----------------	-----------------	-----------------	---------------------------

С е н т я б р ь	1	Сау бул, жэй! Исэнме, балалар бакчасы!	Сау бул, жэй! Исэнме, балалар бакчасы! 1) сорауларга жавап бирергә теләк уяту; сюжетны чагылдыра торган уеннарда катнашу теләге тәрбияләү.	“Белем көне”- тәрбиячеләр һәм эти – эниләр катнашында.
	2	Көз	балаларның көз, табигать тәге көзгә үзгәрешләр, жиләк-жимешләр (алма, аның билгеләре) турында күзаллауларын баету нигезендә сүзлек запасын киңәйтү һәм активлаштыру, тиндәш кисәкләр кәргән жөмлөләр төзәргә өйрә түне дәвам итү;	“Көзгә уңыш”- эти – эниләр һәм балаларның ижадый эш выстовкасы.
	3	Көз	балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, сенсорик күнекмәләрен, артикуляция аппаратын үстерү;	“Көз” бәйрәме
	4	Көз	күмәк эшләүгә тарту, сорауларга жавап бирү теләге тәрбияләү.	Көзгә спорт уеннары
О к т я б р ь	1	Мин һәм минем гаиләм	балаларның гаилә һәм гаилә эгъзалары турындагы белемнәрен баетуны дәвам итү;	“Минем гаиләм” Гаилә агачы
	2	Мин һәм минем гаиләм	2) балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3) олылар белән ирекле ара лашу күнекмәләре; гаиләгә һәм гаилә эгъзаларына карата игътибарлылык, кайгыртучанлык тәрбияләү.	Спорт бәйрәме
	3	Минем йортым, минем шәһәрәм	балаларны туган шәһәр, аның исеме (Нурлат), шәһәрдә чыга торган “кара алтын”, шикәр заводы белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре турында элементлар белемнәр бирү	“Туган шәһәрәм” рәсем күргәзмәсе

	4	Минем йортым, минем шәһәрәм	аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; сүзләренә, кыска фразаларны ачык әйтә белүләренә ирешү; нефтьнең чыгышы белән кызыксынуларын үстерү;	“Туган ягым”- презентация карау
	5	Минем йортым, минем шәһәрәм	туган шәһәр, нефтьчә эшчеләре, аларның хезмәтте белән горулану хисе тәрбияләү	Сюжетлы рольле уеннар
Н о я б р ь	1	Минем йортым, минем шәһәрәм	Минем йортым	Балаларның рәсем күргәзмәсе
	2	Минем йортым, минем шәһәрәм	Минем шәһәрәм	Балаларның рәсем күргәзмәсе
	3	Әниләр бәйрәме	Балаларга бу бәйрәм турында мәгълүмат бирү. Балаларда әниләр көненә кызыксыну уяту.	“Әнием – кадерлем” әдәби – музыкаль кичә.
	4	Әниләр бәйрәме	Әниләр белән бердәм эшләр башкару. Якин кешеләренә карата хөрмәт, ярату хисләре тәрбияләү. Әниләргә бәйрәм хөрмәтенә бүләкләр ясау, шигырьләр, жырлар өйрәнү.	“Әниемнең уңган куллары”- әниләр белән поделкалар ясау
Д е к а б р ь	1	Яңа ел бәйрәме	сөйләмдә бәйлек сүзләренә (эчендә, артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, «кайда?», «кая?» сорауларына җавап бирергә, тәрбиячә һәм иптәшләре белән ирекле аралашырга өйрәтүне дәвам итү;	Дидактик уен “Кар бертеген жый”
	2	Яңа ел бәйрәме	игътибарны, тәрбияченең күрсәтмәләре буенча эшләү күнекмәләрен үстерү;	Кар бертекләре ясау
	3	Яңа ел бәйрәме	жәнлекләргә карата кайгыртучанлык тәрбияләү. Жәнлекләр яңа ел бәйрәмендә.	“Кышкы урман” Рәсем күргәзмәс
	4	Яңа ел бәйрәме	Яңа ел бәйрәме	“Кыш бабайда кунакта” эти әниләр катнашында әдәби – музыкаль кичә

Я н в а р ь	1	Кыш	1) кышкы киёмнөң бил геләнешен, төсен, аерым детальләрен, материалын атап, аны сурәтләргә; исемне сыйфат белән бәйләп, сорауларга тулы жавап бирергә өйрәтүне дәвам итү;	«Кыш» - эти – әниләрнең һәм балаларның рәсем күргәзмәсе
	2	Кыш	тукыма, мех, йомшак, жылы, шома, ак, яшел, зәңгәр сүзләре хисабына сүзлекләрен активлаштыру, конкрет-образлы фикерләүләрен, игътибарларын, күрү хәтерләрен үстерү;	Курчакларга кышкы киёмнәр
	3	Кыш	киёмнәргә карата сакчыл караш тәрбияләү. 1) балаларның кыш турында күзаллауларын киңәйтү; кар, аның билгеләре белән таныштыруны дәвам итү; сөйләмдә сыйфатларны дәрәс куллана белүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын, диалогик сөйләм, рәсем ясауга кызыксынуларын, пространствода ориентлашуларын, сөйләм сулышын үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләгә тәрбияләү.	“Кыш” шигырлар уку
	4	Мин үзем өчен иң кадерле кеше	Балаларга кешенең үсеше турында күзаллаулар бирү. Төрле яшәтгә һәм женестгә кешеләрне аерырга өйрәтү. Сөйләмнәрен, логик фикерләүләрен ныгыту.	Дидактик уен “Мин кем”
Ф е в р а л ь	1	Ватанны саклаучылар көне	1) балаларны Ватанны саклаучылар көне белән таныштыру; 3	“Эти белән кечле мин” этиләр катнашында кич
	2	Ватанны саклаучылар көне	2) балаларның игътибарын, аңга алуларын; диалогик, монологик сөйләмнәрен үстерү;	Рәсемнәр ясау
	3	Ватанны саклаучылар көне	Ватанны саклаучылар көне	Этиләр белән әдәби музыкалж кичә.
	4	Ватанны саклаучылар көне	балаларда Туган илгә мәхәббәт, малайларда көчле, кыю булырга омтылыш тәрбияләү.	Спорт уеннары
М а р	1	Сигезенче Март	1) балаларның әниләр бәйрәме турындагы белемнәрен киңәйтү, [ә] авазын ачык итеп әйтүләрен камилләштерү; әңгәмәдә кат нашуга тарту; 2) балаларның игътибарын,	“8 Март – хатын – кызлар бәйрәме” әниләр катнашында

Т			аңга алуларын, хәтерен, диалогик сөйләм формасын үстерү; 3) балаларда эңиләргә мөхәббәт һәм аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.	әдәби- музыкаль кичә.
	2	Халык жәүһәрләре	балаларны әкиятне игътибар белән тыңларга, сюжетның эзлеклелеген күзәтә белергә өйрәтү;	татар халык әиятләре буенча ләпбуқлар ясау.
	3	Халык жәүһәрләре	Тычқан-Чыелдык, бака- Бакылдык, куян- Куркаккай, төлке-Хәйләбай, бүре- Сорыколак, аю- Камытаяк сүзтезмәләре хисабына балаларның сүзлеген баету, активлаштыру; игътибарны, ишетү, күрү хәтерен үстерү;	Әкиятләр буенча сәяхәт
	4	Халык жәүһәрләре	халык ижатына кызыксыну тәрбияләү	Өстәл уеннары
А п р е л ь	1	Яз	язгы табигатьнең характерлы үзенчәлекләре турында күзаллауларын киңәйтү;	“Яз”- балаларның рәсем күргзмәс
	2	Яз	язгы табигатьнең характерлап тәрбияче белән бергә кечкенә хикәя (2-3 жөмлә) төзергә өйрәнү.	Презентация карау
	3	Яз	балаларда хайваннар тормышы белән кызыксыну тәрбияләү	Рәсемнәр ясау
	4	Яз	Балаларда язын кошлар тормышы белән таныштыру. Сакчыл караш тәрбияләү	Әтиләр белән жимлекләр ясау
	5	Без әкият яратабыз	Балаларны әкиятләрне сәхнәләштерергә өйрәтү. Театр төрләре белән таныштыру. Өйрәнгән әкиятләре турында күзаллау формалаштыру. Халык әкиятләре белән танышуны дөвам итү. Әкият геройларының исемнәрен ныгыту. Халык аваз ижатына карата кызыксыну уяту, хөрмәтлелек тәрбияләү	Татар халык әкиятләре буенча өстәл театры карау
М а й	1	Жиңү бәйрәме	1) балаларның Жиңү көне турында күзаллауларын формалаштыруны,	“Жиңү көне”- Әдәби кичә

	2	Хэрби һөнэрлэр	хэрби һөнэрлэр, аларның баш киём-нәре белән таныштыруны дәвам итү, сугышчыларның батырлығы турында сөйләү, хэрби техника турында бе-лемнәрен киңәйтү;	Өстәл уеннары
	3	Жәй	табигатьтәге жәйге үзгәрешләр турындагы күзаллауларын киңәйтү, билгеле бер ситуациягә туры килгән фигыльләрне сөйләмдә куллануларын активлаштыру;	“Жәй” – балаларның ижадый эш күргәзмәсе.
	4	Ямле жәй	балаларның игътибарын, диалогик сөйләмен, уңай хис- кичерешләр, аңга алуларын үстерү; 3) табигатькә сакчыл караш тәрбияләү	Тирә юньне саклау көне
Жәйге чорда балалар бакчасы каникуляр режимда эшли.				

Сөйләм үстерү үсеш өлкәсе.

"Матур әдәбият уку".

Максат: әйләнә-тирә белән таныштыру; әдәби телне үстерү; сүз сәнгатенә тарту.

Тема	Бурычлар
Сентябрь	
Бакчада алмалар өлгерде	1) балаларның көз, табигать тәге көзгә үзгәрешләр, жылк-жимешләр (алма, аның билгеләре) турында күзаллауларын баету нигезендә сүзлек запасын киңәйтү һәм активлаштыру, тиндәш кисәкләр кергән жөмләр төзүгә өйрә түне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, сенсорик күнекмәләрен, артикуляция аппаратын үстерү; 3) күмәк эшлүгә тарту, сорауларга җавап бирү теләге тәрбияләү.
«Ә» авазы	1) «ә» сузык авазын дәрәҗәләп, кыска һәм озын итеп әйтүгә күнектәрү. «Ә» авазын аерым, сүзләрдә һәм жөмләрдә әйтүне ныгыту; 2) сорауларга җавап бирергә теләк уяту; 3) сюжетны чагылдыра торган уеннарда катнашу теләге тәрбияләү.
Алтын көз	1) тиндәш кисәкләрдән торган жөмләр төзүгә, аерым предметлардан төркем төзүгә, характерлы билгеләре буенча предметны төркемнән аеруга өйрәтүгә дәвам итү; предметларның саны буенча бәйләнеш урнаштырганда, «бер», «күп», «аз», «берәү дә юк» сүзләрен куллана, сүзләрдә [с], [з], [ф], [к] тартыкларын ачык итеп әйтә белүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын, зиянен гә алуларын үстерү; тәрбияче сорауына аңлаешлы итеп җавап бирүләренә ирешү; табигатьнең матурлыгын аңларга өйрәтү; 3) табигатькә карата уңай мөн әсәбәт тәрбияләү.

“У” аваз культурасын тәрбияләү	“У” авазын артикуляцияләү ; отрабатывать полный выдох; побуждать произносить звук в разной тональности, с разной громкостью; закреплять понятия высоты, цвета; развивать умение выполнять движения под ритм музыки в сопровождении художественного слова. Стр.43 Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой.
--------------------------------	---

Октябрь

Безнең гаилә	1)балаларның гаилә һәм гаи лә әгъзалары турындагы белемнәрен баетуны дәвам итү; исемнәрне сан, тартым белән төрлөндерүгә (эни-эниләр, эни- энием) күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3) олылар белән ирекле ара лашу күнекмәләре; гаиләгә һәм гаилә әгъзаларына карата игътибарлылык, кайгыртучанлык тәрбияләү.
Звуковая культура речи: звук «И»	Упражнять в четком и правильном произношении звука «И» (изолированно, в слогах, словах); закреплять представления о различии предметов по величине; развивать силу голоса, слуховое восприятие. Стр.77 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Уенчык песи баласы турында хикәяләү	1) балаларның гаилә турындагы күзаллауларын киңәйтү; уен чыкны карауга балаларны жәлеп итү; уенчыкны сорауларга жавап бирү юлы белән тасвирларга, тәрбияче ярдәмдә уенчык турында кыска хикәя төзөргә өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, күзәтүчәнлеген, сүз лек байлыгын үстерү; 3) тәрбияче һәм иптәшләре белән аралашу теләге уяту; йорт хайваннарына карата мәр хәмәтлелек, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү.
Алсунның яңа өе.	балаларны йорт жиһаз лары белән таныштыру, билгеләнешләре буенча гомумиләштерергә өйрәтү; бирелгән сорауны аңлау һәм жавап бирүләренә ирешү; 2) жиһаз предметларының атамасын һәм билгеләнешен, аларның нинди материалдан эшләнгән ачыклауларына ирешү; артында, янында, өстендә кебек сүзләр хисабына сүзлек байлыгын үстерү; 3) йорт жиһазларына карата сакчыл караш тәрбияләү

Ноябрь

Игра-инсценировка «У матрешки нвоселье»	Формировать диалогическую речь, умение анализировать развивать восприятие цвета, формы. Стр.98 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Кабатлау	Алган белемнәрен гомумиләштерү, сорауларга тулы жавап бирергә өйрәтүне дәвам итү. Диалогик һәм бәйләнешле сөйләм телен үстерү

Төлкө бездә кунакта	1) сөйлөмдә бэйлек сүзләрне (эчендә, артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, «кайда?», «кая?» сорауларына жавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләрне белән ирекле аралашырга өйрөтүгә дөвәм итү; 2) игътибарны, тәрбияченең күрсәтмәләре буенча эшләү күнекмәләрен үстерү; 3) жәнлекләргә карата кайгыртучанлык тәрбияләү.
Звуковая культура речи	Упражнять в отчетливом и правильном звукопроизношении; побуждать вступать в диалог в игровой ситуации; повторить понятия «короткий», «длинный»; развивать музыкальный слух. Стр. 110 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)

Декабрь

Звуковая культура речи: Звуки «Б», «Д».	Упражнять в четком произношении согласных звуков «б», «д» в словах; развивать умение заучивать стихотворения, вырабатывать выразительность речи. Стр. 122 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Стихотворение А. Босева «Трое»	Познакомить со стихотворением; оживить в памяти детей их собственные впечатления от катания на санках; формировать диалогическую речь; помочь запомнить стихотворение. Стр.129 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Звуковая культура речи	Упражнять детей в различении слов, похожих по звучанию; учить отчетливо проговаривать слова, отгадывать загадки. Стр. 135 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Звуковая культура речи	Упражнять в правильном произношении звуков (в звукосочетаниях, словах, фразах); учить вести диалог в сюжетно- ролевой игре, петь песенку, четко проговаривая звуки и слова, воспитывать аккуратность, интерес к творческой и игровой деятельности. Стр. 142 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)

Гыйнварь

Алсуны урамга киендерэбес. (Кышкы киемнэрне карау)	1) кышкы киемнең бил геләнешен, төсен, аерым детальләрэн, материалын атап, аны сурәтләргә; исемне сыйфат белән бәйләп, сорауларга тулы җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; 2) тукыма, мех, йомшак, жылы, шома, ак, яшел, зәңгәр сүзләре хисабына сүзлекләрэн активлаштыру, конкрет-образлы фикерлүүләрэн, игътибарларын, күрү хәтерләрэн үстерү; 3) киемнәргә карата сакчыл караш тәрбияләү.
Кар ява. Карның үзенчәлекләре.	1) балаларның кыш турында күзаллауларын киңәйтү; кар, аның билгеләре белән таныштыруны дәвам итү; сөйләмдә сыйфатларны дөрес куллана белүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын, диалогик сөйләмен, рәсем ясауга кызыксынуларын, пространствода ориентлашуларын, сөйләм сулышын үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.
Звуковая культура речи: Звук «К»	Учить отчетливо произносить слова и звукоподражания со звуком «к»; закреплять произношение звука «к» в словах и фразовой речи; упражнять в произношении звукоподражаний с разной скоростью и громкостью; развивать воображение. Стр. 168. (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)

Февраль

Звуковая культура речи: Звук «П».	Тренировать отчетливо и правильно произносить изолированно звук «п» и звукоподражательные слова с этим звуком. Стр. 175 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Звуковая культура речи: Звук «Ф»	Учить отчетливо и правильно произносить изолированный звук «ф» и звукоподражательные слова с этим звуком; стр. 180 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Звуковая культура речи: Звук «С».	Отрабатывать четкое произношение звука «с»; упражнять в умении вести диалог; закреплять представление о знакомых предметах. Стр. 186 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Очучылар	1) балаларны самолетның өлешләрен, зурлыгын, фор масын билгеләргә һәм атарга өйрәтүне, исемнәрне сый фатлар белән яраклаштыру күнекмәләре формалаштыруны, [у] сузык авазын әйтүгә күнек терүне дәвам итү; очучы, очып китү, очып төшү, аска, ескә, уңга, сулга, самолет сүзләре хисабына сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның нинди? кайда? кая? нәрсә? сорауларына тулы фразалар белән җавап бирүләренә ирешү, игътибарларын үстерү; 3) очучы һөнәренә хөрмәт, патриотик хисләр тәрбияләү.

Март

Кояш гомере телим мин, энием, сиңа!	1) балаларның эниләр бәйрәме турындагы белемнәрен киңәйтү, [ә] авазын ачык итеп әйтүләрен камилләштерү; әңгәмәдә кат нашуга тарту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, диалогик сөйләм формасын үстерү; 3) балаларда эниләргә мэхәббәт һәм аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.
Звуковая культура речи: Звук «З»	Упражнять в произношении звука «з»; учить видеть и выделять красивые предметы, явления. Стр. 204 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
«Теремкәй» рус халык әкиятен сөйләү	1) балаларны әкиятне игътибар белән тыңларга, сюжетның эзлеклелеген күзәтә белергә өйрәтү; 2) Тычкан-Чыелдык, бака-Бакылдык, куян-Куркаккай, төлке-Хәйләбай, бүре- Сорыколак, аю-Камытаяк сүзтезмәләре хисабына балаларның сүзлеген баету, активлаштыру; игътибарны, ишетү, күрү хәтерен үстерү; 3) халык ижатына кызыксыну тәрбияләү.
Звуковая культура речи: Звук «Ч»	Упражнять в правильном произношении звука «ч» в словах; учить отчетливо проговаривать слова с этим звуком; развивать чувство ритма, песенные навыки.

Апрель

Звуковая культура речи	Отрабатывать четкое произношение слов; упражнять в умении вести диалог. Стр. 222 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Заучивание стихотворение С.И. Белоусова «Весенняя гостья»	Помочь детям вспомнить стихи, которые они разучивали течении года, запомнить новое стихотворение; развивать мышление, творческие способности. Стр. 228 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Бозау, колын, бәрән турында сөйлибез	1) язгы табигатьнең характерлы үзенчәлекләре турында күзаллауларын киңәйтү; тәрбияче белән бергә уенчык турында кечкенә хикәя (2-3 жөмлә) төзәргә, капма-каршы мәгънәдәге сүзләргә (зур – кечкенә, калын – нечкә) таба һәм куллана белергә өйрәтүне дөвам итү; балаларның аваз ияртемнәрен әйтә белүләрен ныгыту; 2) балаларның аңга алуларын, монологик сөйләмен үстерү; 3) балаларда хайваннар тормышы белән кызыксыну тәрбияләү.
Звуковая культура речи: звуки «С», «С'», «З», «З'», «Ц».	Упражнять в правильном произношении звуков «С», «С'», «З», «З'», «Ц» в словах. Стр. 239 (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-

	сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Б. Рәхмәтнең “Яз” шигырен ятлау	1) шигырнең эчтәлеген аңлауларына ирешү; сүзлекне баепу һәм активлыштыру; гаилә сүзен сөйләмдә кул ланырга өйрәтү; 2) шигъри әсерне яттан сөйләргә теләк уяту; аңга алуларын, хәтерне, игъти барны үстерү; 3) гаиләгә карата хөрмәт, туганлык хисләре тәрбияләү.

Май

Звуковая культура речи: звуки «Ш».	Упражнять в правильном произношении звука «ш» в словах; учить огораживать большое пространство; закреплять умение объяснять свои действия. (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы» под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Автобуста сәяхәт	1) балаларның аваз ияртемнәрен әйтә белүләренә ирешү, йорт хайваннары төшенчәсен ныгыту, йорт хайваннары, кошлар турындагы белемнәрен тирәнәйтү; 2) кошларның, хайваннарның хәрәкәтен белдерә торган фигуралар, иркәләп, яратып әйтә торган сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру; балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3) тере һәм тере булмаган табигать белән кызыксыну тәрбияләү.
Заучивание стихотворения В.Берестова «Котенок»	Помочь запомнить стихотворение; выразительно читать его. Стр. 258. (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы» под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от 3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
Мин жәйне яратам	1) табигатьтәге жәйге үзгәрешләр турындагы күзаллауларын киңәйтү, билгеле бер ситуациягә туры килгән фигураларне сөйләмдә куллануларын активлаштыру, «бер», «күп» төшенчәләрен ныгыту; 2) балаларның игътибарын, диалогик сөйләмен, уңай хис-кичерешләрен, аңга алуларын үстерү; 3) табигатькә сакчыл караш тәрбияләү

Таныш белү (иң гади математик күзаллауныүстерү)

Атна	Тема	Максат	Методик чыганақ
Сентябрь	“Аю баласына булышыйк”	Геометрик фигураларны таный һәм дәрес эйтә белүләрен ногыту	конспект
	“Аю баласында кунақта”	Зур, кечерәк, тагын да кечкенә сүзләрене куллану.	конспект
	“Шар” һәм “Куб”	Балаларны шар һәм кубны төсләренә һәм зурлыклары буенча аера белү. “аз”, “күп”, “бер” сүзләрен куллану.	И.А.Помораева 11 бит
	“Зур”, “кечкенә”	Балаларны предметларны чагыштырырга өйрәтү.	И.А.Помораева 12 бит
Октябрь	“Аз, күп, бер”	Балаларны предметларны формалары (түгәрәк, квадрат) буенча төркемләргә өйрәтү.	И.А.Помораева 12бит
	“Аз, күп, бер” (ныгыту)	Балаларны өчпочмак белән таныштыру, фигураларны төсләре һәм исемнәре буенча төркемләргә өйрәтү.	И.А.Помораева 13 бит
	“Күпме”	Геометрик фигураларны: өчпочмак, квадрат, түгәрәк аерырга һәм әйтергә өйрәнү.	И.А.Помораева 14 бит
	“Күпме”	Бер төркем предметларны икенче төркем белән чагыштырырга өйрәнү, тигезлек һәм тигезсезлек билгеләре белән танышу, предметларны бер-берсенә куеп санамыйча чагыштыру, уң һәм сул кулны аерырга өйрәнү.	И.А.Помораева 15бит
	“Күпме, тигез”	Күпме, тигез, аз, күп, бер сүзләрен кулланып ике төркемдәге предметларны чагыштыру.	И.А.Помораева 16 бит
Ноябрь	“Тирә-юньдә ориентлашу”	Аста, өстә сүзләрен кулланып тирә-юньдә предметларны табарга өйрәтү, ике төркем предметларны чагыштыру.	И.А.Помораева 17 бит
	“Түгәрәк һәм квадрат”	Балаларны квадрат белән таныштыру, түгәрәк һәм квадратны аерырга өйрәтү	И.А.Помораева 18 бит

	“Түгэрэк һәм квадрат” (ныгыту)	Балаларны түгэрэк һәм квадратны аерырга өйрөтү, предметларны формалары буенча төркемлэргә өйрөнү.	И.А.Помораева 19 бит
	“Тэгэри китте йомгагым”	Предметларны озынлыклары буенча чагыштыруны дэвам итү, алда, артта, аста, өстө сүзлэрен кулланырга өйрөнү.	конспект
Декабрь	“Предметларны озынлык буенча чагыштыру” (ныгыту)	Предметларны озынлыклары буенча чагыштыруны дэвам итү, алда, артта, аста, өстө сүзлэрен кулланырга өйрөнү.	И.А.Помораева 19 бит
	“Предметларны озынлык буенча чагыштыру” (ныгыту)	Предметларны озынлыклары буенча чагыштыруны дэвам итү, геометрик фигураларны: аера белү.	И.А.Помораева 20 бит
	Үз гәүдэләрендә ориентлашу	Предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрөтү, уң һәм сул кулларын күрсәтә белү.	И.А.Помораева 21 бит
	“Предметларны киңлек буенча чагыштыру” (ныгыту)	Киң, тар сүзлэрен кулланып ике төркем предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрөнүне дэвам итү.	И.А.Помораева 22 бит
Январь	“Предметларны киңлек буенча чагыштыру” (ныгыту)	Предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрөтүне дэвам итү.	И.А.Помораева 23 бит
	“Ике төркем предметларны чагыштыру”	Ике төркем предметны микъдарлары (тигез һәм тигез түгел) буенча чагыштырырга өйрөнү.	И.А.Помораева 24 бит
	“Предметларны киңлек буенча чагыштыру” (ныгыту)	Ике төркем предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрөнүне дэвам итү,	И.А.Помораева 26 бит
Февраль	“Ике төркем предметларны чагыштыру” (ныгыту)	Ике төркем предметны зурлыклары буенча чагыштырырга өйрөнү, тирә-юньдә ориентлаша белү.	И.А.Помораева 27 бит
	“Ике төркем предметларны чагыштыру” (ныгыту)	Ике төркем предметлар арасында тигезлек булдырырга өйрөнү, тирә-юньдә ориентлаша белү.	И.А.Помораева 28 бит
	“Предметларны биеклек буенча чагыштыру”	Биек – тәбәнәк сүзлэрен кулланып ике предметны биеклек буенча чагыштыру.	И.А.Помораева 29 бит
	“Предметларны биеклек буенча	Биек – тәбәнәк сүзлэрен кулланып ике предметны	И.А.Помораева 30 бит

	чагыштыру” (ныгыту)	биеклек буенча чагыштыруны дэвам итү, геометрик фигураларны эйтэ белү.	
Март	“Предметларны биеклек буенча чагыштыру” (ныгыту)	Предметларны бер билге буенча гына төркемлэргэ өйрәнү.	И.А.Помораева 31 бит
	Предметларны зурлык буенча чагыштыру.	Зур - кечкенэ сүзлэрен кулланып ике предметны зурлык буенча чагыштыру.	И.А.Помораева 33 бит
	Предметларны зурлык буенча чагыштыру. (ныгыту)	Зур - кечкенэ сүзлэрен кулланып ике предметны зурлык буенча чагыштыруны дэвам итү.	И.А.Помораева 34 бит
	“Көн-төн”	Көн һәм төнне аерырга өйрәнү, предметларны озынлыклары буенча чагыштыруны дэвам итү, геометрик фигуралардан рәсемнәр төзү.	И.А.Помораева 35 бит
Апрель	Предметларны зурлык буенча чагыштыру. (ныгыту)	Предметларны зурлык буенча чагыштыруны дэвам итү, ике төркем предметны чагыштыру.	И.А.Помораева 36 бит
	Предметларны зурлык буенча чагыштыру. (ныгыту)	Зуррак, кечкенэрэк, тигез сүзлэрен кулланып предметларны зурлык буенча чагыштыруны дэвам итү.	И.А.Помораева 37 бит
	“Алда – артта, унда – сулда”	Зуррак, кечкенэрэк, тигез сүзлэрен кулланып предметларны зурлык буенча чагыштыруны дэвам итү, тирэ юнь дэ орендлашуны өйрәнү	И.А.Помораева 38 бит
	“Аерым предметлардан бер төркем предметлар”	Үткән материалларны кабатлау, предметларны төркемлэргэ өйрәнү, предметларны чагыштыру, тирэ – юньдэ һәм вакытта ориентлаша белү.	И.А.Помораева 39 бит
Май	“Күп, бер”	Үткән материалларны кабатлау, предметларны төркемлэргэ өйрәнү, предметларны чагыштыру,	И.А.Помораева 40 бит
	“Тирэ – юньдэ орендлашуны”	Үткән материалларны кабатлау, предметларны төркемлэргэ өйрәнү, предметларны чагыштыру, тирэ – юньдэ һәм вакытта ориентлаша белү.	И.А.Помораева 41 бит
	“Геометрик фигураларны кабатлау”	Үткән материалларны кабатлау, предметларны төркемлэргэ бүлэргэ өйрәнү, предметларны чагыштыру.	И.А.Помораева 42 бит
	“Тәүлек кисәкләре”	Үткән материалларны кабатлау, тәүлек кисәклэрен	И.А.Помораева 43 бит

		бүлэргэ предметларны төркемлэргэ өйрөнү, предметларны чагыштыру	
	Үткәннәрне кабатлау.	Үткән материалларны кабатлау, тәүлек кисәкләрен бүлэргэ предметларны төркемлэргэ өйрөнү, предметларны чагыштыру	И.А.Помораева 43 бит

Таныш-белү (эйләнә-тирә белән танышу)

ай	тема	бит	максат
сентябрь	Сау бул, жэй! Исэнме, балалар бакчасы!	16	балаларга табигатьтәге көзгә үзгәрешләр, көзгә уңыш турында мәгълүмат бирү, яшелчәләр (кишер, помидор) турындагы белемнәрен ныгыту; балаларның яшелчәләренә (кишер, помидор) тышкы күренеше, тәме, формасы буенча аера белүләренә ирешү; игътибарын, аңга алуларын, диалогик сөйләмен, сенсорик күнекмәләрен үстерү; балаларда сорауларга җавап бирү теләге уяту; табигатькә уңай караш тәрбияләү
	“Транспорт”	19	Транспорт төрләре белән таныштыру
	Бакчадан яшелчәләр (экологик белем бирү)	8	Тышкы билгеләре буенча һәм тәме буенча яшелчәләренә исемнәрен ныгыту (кыяр, помидор, кишер, шалкан). Яшелчә культурасы белән таныштыруны дәвам итү. “Шалкан” әкиятен сәхнәләштерүгә кызыксыну уяту (Соломенникова Занятия по формированию элементарных экологических представлений во второй мл.гр. д/с.).
	Йомшак кай эзерләгән сюрприз	18	агачтан ясалган уенчыкларны карау барышында агач материалы, аның үзлекләре (каты, нык) белән таныштыру; тәрбияче сорауларына җавап бирергә өйрәтү; предметларның төсен, формасын, зурлыгын билгели белергә өйрәтү, анализаторлар эшчәнлеген, сүзлекбайлыгын, хәтерләрен, игътибарларын үстерү; уенчыкларга карата сакчыл караш, уеннан соң уенчыкларны урынына кую гадәтә тәрбияләү
Октябрь			мониторинг
	Ак каенда кунакта	34	Балаларны каен агачы белән таныштыру
	Куян үстергән кишер һәм помидор	28	балаларга табигатьтәге көзгә үзгәрешләр, көзгә уңыш турында мәгълүмат бирү, яшелчәләр (кишер, помидор) турындагы белемнәрен ныгыту; балаларның яшелчәләренә (кишер, помидор) тышкы күренеше, тәме, формасы буенча аера белүләренә ирешү; игътибарын, аңга алуларын, диалогик сөйләмен, сенсорик күнекмәләрен үстерү; балаларда сорауларга җавап бирү теләге уяту; табигатькә уңай караш тәрбияләү
	Сары кызыл яфраклар	31	.балаларны көз, кыш ел фасылларының характерлы билгеләре белән таныштыру; бер ел вакыты икенчесен алмаштыруы турында мәгълүмат бирү; көзгә яфраклар турындагы белемнәрен (яфракларның төсләре үзгәрә, алар коелалар) киңәйтү. Авазлар әйтелешен ныгыту;

			балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, бәйләнешле сөйләмен үстерү; көзгә табигатьнең матурлыгын күрә белергә өйрәтү; балаларда чиста, пөхтә эшләү теләге тәрбияләү
Ноябрь	Әбием мине сагынган	37	Гаилә турында күзаллау үстерү, гаилә әгъзаларын атый белергә өйрәтү, яқыннарға карата ярату кайгырту хисләре тәрбияләү. Әби-бабайга хөрмәт тәрбияләү
	“Тылсымлы капчык”		Предметларның кеше кулы белән һәм табигать тарафыннан ясалган булуларын аңлату.
	Кунак каршылыбыз	34	савыт-сабаның аерым предметлары, аларның кулланылышы турында белә мнәренә төгәллек кертү; тәрбияче белән бергә кыска хикәя төзәргә өйрәнүне дәвам итү; әңгәмәгә тарту; балаларның игътибарын, аңга алуларын үстерү; тәрбияче биргән сорауны ишетү, аңлау һәм аңлаешлы итеп җавап бирүләренә ирешү; үз исемен дәрәс итеп әйтә белергә өйрәтү; балаларда сөйләм этикетына нигез салу (исәнләшү, танышу, сабуллашу); өлкәннәргә булышу теләге уяту; савыт-сабага сакчыл караш тәрбияләү
	Куян сәяхәткә чакыра	44	Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр арасындагы гади бәйләнешләренә билгеләргә өйрәтү; жәнликләренә үз-үзләрен тотышы, балалары турында белемнәрен үстерү. Игътибарлылык, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.
	Әбидә кунакта (экологик белем бирү)	12	Балаларны йорт хайваннары һәм аларның балалары белән таныштыруны дәвам итү. Дәрәс итеп хайван иесмнәрен атарага өйрәтүне булдыру. Аларга карата сакчыл караш тәрбияләү. (Соломенникова Занятия по формированию элементарных экологических представлений во второй мл.гр. д/с.).
	Теремкәй		Балаларны агачның сыйфаты, структурасы белән таныштыру. Тимер белән чагыштырып карау.
Декабрь	Минем йортым, минем шәһәрәм	79	балаларны туган шәһәр, аның исеме (Яр Чаллы), шәһәрдә ясала торган «КамАЗ» машинасы белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре турында элементар белемнәр бирү; аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; сүз ләрне, кыска фразаларны ачык әйтә белүләренә ирешү; «КамАЗ» машиналары белән кызыксынуларын үстерү туган шәһәр, «КамАЗ» эшчеләре, аларның хезмәте белән горурлану хисе тәрбияләү.
	Электр лампасы белән таныштыру	Конспект, рәсем буенча	Электр турында балаларга гади төшенчә бирү; балаларның игътибарын, хәтерен ток белән бәйләнешле булган куркынычсызлык кагыйдәләрен балаларга житкерү. Сакчыллык тәрбияләү.
	Гирлянда	Рәсем буенча	Балаларга гирлянда турында башлангыч белемнәр бирү; электр тогы турындагы күзаллауларын ныгыту, төсләрен танып һәм аера белергә күнектерү. Сүз байлыгын киңәйтү. Күмәк эшчәнлектә катнашу теләге тәрбияләү.
	Куян белән төлкене яшел чыршы бәйрәменә чакырабыз	85	Балалар белән бергә чыршыны карау. Яңа ел бәйрәме турында күзаллау киңәйтү һәм баету. Матурлыкны күрә һәм аңа соклана белү хисләре, чыршы уенчыкларына карата сакчыл караш тәрбияләү.

	Кошларны кышын жим белән сыйла!	15	Кышның үзенчәлекле ялары белән таныштыруны дәвам итү. Жимлек белән таныштыру. Кышын кошларны ашату теләге уяту. Кышлаучы кошлар турында белемнәрен камилләштерү. (Соломенникова Занятия по формированию элементарных экологических представлений во второй мл.гр. д/с.).
Гыйнвар	Ап-ак кар ява	89	Баларны кар һәм аның үзлекләре(ак төстә,эри, йомшак, салкын,жиңел)белән таныштыру;тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнектерү.Кышкы табигатькә соклану хисе, бергәләп уйнау теләге тәрбияләү.
	Алсу урамга жыена	88	Балаларның кышккфы киёмнәр турында белемнәренә төгәллек кетү, урамга чыкканда киенү эзлеклеген һәм киёмнәрен истә калдырырга өйрәтү.башкаларга ярдәм итү теләге булдыру, киёмнәргә сакчыл караш тәрбияләү.
Февраль	Гыйнвардә ишегалдында күп кар	17	Кышкы табигать үзгәрешләре турында белемнәрен тикшерү. Әйләнә-тирә табигатькә каратаэстетик караш формалаштыру. Сүзлек байлыгын активлаштыру һәм басту. (Соломенникова Занятия по формированию элементарных экологических представлений во второй мл.гр. д/с.).
	“Миңдә пәси баласы яши”	18	Йорт хайваннары белән таныштыруны дәвам итү. Хайваннар белән аралашу үрнәкләре белән таныштыру. Күзәтүчәнлекләрен үстерү. Алган тойгылары белән аралауны булдыру. (Соломенникова Занятия по формированию элементарных экологических представлений во второй мл.гр. д/с.).
	Алсу бәйрәмгә жыена	Рәсем буенча	Өс киёмнәре аларның төсе һәм материалы белән таныштыруны дәвам итү; сүзлекне активлаштыру.Балаларның фикерләвен, соруларгы бавапп бирү, осталыгын үстерү.Курчаклар белән уйнарга теләк уяту, сакчыл караш тәрбияләү.
	Ватанны саклаучылар көне	49	балаларны Ватанны саклаучылар көне белән таныштыру; балаларның игътибарын, аңга алуларын; диалогик, сөйләмнәрен үстерү; балаларда Туган илгә мэхәббәт, малайларда көчле, кыю булырга омтылыш тәрбияләү
	Транспорт төрләре	конспект	Балаларны транспорт төрләре белән таныштыруны дәвам итү. Светофорның өч төсен ныгыту. Юлда сак булу күнекмәләре бирү.
Март	Миңем әнием	52	.Балаларны әниләр һөнәренә кагылышлы сюжетлы рәсемнәренә эчтәлеген аңларга өйрәтү,эш- хэрәкәтне белдерә торган сүзләр хисабынасүз байлыгын киңәйтү.Кабул итү сәләтен үстерү.Зниләр хезмәтенә карата кызыксыну, хөрмәт тәрбияләү.
	Едем в гости бабушке	195	Познакомить с признаками весны: солнышко светит ярче, капель, на дорожках тает снег; развивать наблюдательность. (Комплексные занятия по программе «от рождения до школы под редакцией Н.Е. Вераксы, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Младшая группа (от3 до 4 лет) /авт.-сост. Т.В. Ковригина, М.В. Косьяненко, О.В. Павлова.- Волгоград: Учитель, 2014)
	Бүлмә гөлләрен карау.	20	Бүлмә гөлләре турында күзәлләуларын үстерү. (Кливия). Су сипкәчтән гөлләргә дәрәс итеп су сибү күнекмәләре белән таныштыру. Юеш чүпрәк белән яфракларындагы тузаннарны сөртәргә өйрәтү. Аларга кара та кызыксыну уяту.
	Без балалар бакчасында нәрсәләр эшлибез	42	Балалар бакчасы хезмәткәрләренең хезмәте белән таныштыру.
Апрель	Урамда яз	56	Балаларга язгы күренешләр турында башлангыч белемнәр(кар эри, тамчы тама, кояш жылыта)бирү.Сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру. Балаларның күзәтүчәнлеген

		үстөрү. Табигатыга язгы күренешләр белән кызыксындыру.
--	--	--

Сынлы сәнгать эшчәнлеге (әвәләү).

Сентябрь

Тема	1-2 нче атна Балчык, пластилин белән танышу	3-4 нче атна Таяклар (Конфетлар)
Максат:	Балчык үзлекләре (йомшак; тәгәрәтеп булганы) турында күзаллау бирү. Балчыкны тактага куеп пөхтә эшләргә, пластилинны балчыктан аерырга өйрәтү.	Балчыктан кечкенә кмсәкләр чеметеп алырга, учлар арасында түгәрәк хәрәкәтләр белән әвәләргә өйрәтү. Пөхтә эшләргә, эзер эшне тактага куярга өйрәтү. Әвәләү теләге уяту.
Балалар эшчәнлеге нең төре	Балаларга балчыкны кысып , кечкенә кмсәкләргә өзеп алып, учлар белән ямшәйтеп булуын күрсәтү. Жиннәрне сызганырга һәм балчык алып эшләп карарга тәкъдим итү.	Балаларга матур таяклар әвәләргә тәкъдим итү. Санау таякчыклары, конфетлар карау. Балчыкны чеметеп алуны туры хәрәкәтләр белән әвәләүне күрсәтү. Эзер эшләргә киштәгә кую.

Октябрь

Тема	1 -2 нче атна Төрле төсле акбурлар	3-4 нче атна Клиндерләр
Максат :	Ике уч төбе арасында туры хәрәкәтләр белән әвәләргә өйрәтүне дәвам итү. Әвәләгән эшне, артык балчыкны тактага куярга өйрәтү. Әвәләү теләге уяту, шатлану.	Балаларны балчык белән таныштыруны дәвам итү, балчык таякчыкны йөзек кебек (башларын бер берсенә кысып таташтырырга) өйрәтү. Балчыкны туры хәрәкәтләр белән әвәләүне ныгыту.
Балалар эшчәнлеге нең төре	Балаларга төсле акбурлар күрсәтү. Һавада кул хәрәкәтләре белән әвәләп күрсәтү. Әвәләргә тәкъдим итү.	Клиндер карау. Нинди формада булуын сорау. Клиндер әвәләргә тәкъдим итү. Калын калбасаны йөзек кебек бөкләргә, башларын бер берсенә нык итеп ябыштырырга өйрәтү. Эшне башларга әйтү. Әвәләү алымына игътибар итү.

Ноябрь

Тема	1-2нче атна Йомры икмэк	3-4 нче атна Песиемэ бүлэк
Максат :	Әкият персонажлары образын барлыкка ктерү теләге тудыру. Балчыкны уч төбендә түгәрәк хәрәкәтләр белән әвәләүне ныгыту. Кайбер өлешләрән таякчык белән ясарга өйрәтү.	Әлек алган күнекмәләрне кулланырга өйрәтү. Хайваннарға карата сакчыл караш тәрбияләү. Күзаллауны үстерү.
Балалар эшчәнлегенең төре	Балалар белән “Йомры икмэк” әкиятен искә төшерү. Йомры икмәкне әвәләргә тәкъдим итү. Формасын һәм ничек әвәләү ысулын ачыклау. Авыз, күзләр ясау өчен таякчыклар биру.	Балалар белән песиләр, этләр турында сөйләшү: алар нәрсә ашыйлар (колбаса, сөяк), нәрсә белән уйнарга (туп, шар, сөяк һ.б.) яраталар. Яраткан песиләргә бүлэк әвәләргә тәкъдим итү. Эш барышында балаларға ярдәм итү.

Декабрь

Тема	1-2нче атна Уйлап әвәләү.	3-4 нче атна Клиндерләр
Максат :	Уйлап чыгарган предметларны атарга өйрәтү. Үзлектән эшли белүне үстерү.	Учларның туры хәрәкәте белән әвәләү ысулын ныгыту. Колбасаны төрлечә бөкләргә өйрәтү. Охшаш һәм аермалыкларны табарга, эшләрнең төрле булуын күрергә өйрәтү.
Балалар эшчәнлегенең төре	Балалар белән нәрсәләр әвәләгәнне искә төшерү. Нәрсә әвәләргә теләгәнне уйларга тәкъдим итү. Берничә уенчык кую, аларның формасын ачыклау. Мөстәкыйль әвәләгән балаларны мактау.	Алдан әвәләгән һәм чын клиндерләргә карау. Әвәләү ысулын искә ачыклау. Курчаклар белән уйнарга өчен клиндерләр әвәләргә тәкъдим итү.

Январь

Тема	1-2нче атна Прәннекләр	3-4нче атна Уйлап әвәләү.
Максат :	Балаларны шариклар әвәли белүләрен ныгыту. Учлар белән басып шарны ямшәйтергә өйрәтү.	Өйрәнгән әвәләү ысулларын ныгыту. Уйлап чыгарган предметларны атарга өйрәтү. Үзлектән эшли белүне үстерү.

	Өвөлү телэген үстерү.	Ижадилыкны һәм мөстәкыйльлекне үстерү.
Балалар эшчәнлегенең төре	Катя исемле курчакны чакыру, аның туган көне. Аңа тәмле прәннекләр әвәләргә тәкъдим итү. Түгәрәк прәннекне карау: формасын ачыклау. Аның өстән һәм астан кысып ясалганына игътибар итү. Берничә прәннек әвәләргә мөмкин. Төслә кәгазь кисәкләре белән прәннекне бизәү.	Нәрсә һәм ничек әвәләгәнне искә төшерү. Бүген нәрсә телиләр шуны әвәләргә мөмкин. Балалардан нәрсә әвәләргә теләгәнне сорашу. Эшләргә карау һәм мактау.

Февраль

Тема	1-2 нче атна Печенье	3-4 нче атна Зур һәм кечкенә жәймәләр
Максат:	Балчыкны түгәрәк хәрәкәтләр белән тәгәрәтә белүләрен ныгыту; шарны учлар белән ямшәйтү. Өвөлү телэген үстерү. Пластилин белән пөхтә эшли белүне	Зур балчыктан кечкенә кисәкләр өзеп алырга өйрәтүне дәвам итү. Түгәрәк хәрәкәтләр белән тәгәрәтү. Учлар белән шарны ямшәйтә белүне ныгыту.
Балалар эшчәнлегенең төре	Курчаклар белән уйнау.(Туган көн, кибеткунаклар,) өчен печенье әвәләргә тәкъдим итү.Печеньены карау: формасын ачыклау (түгәрәк, жәйпәк).	Балаларга әвөлү ысулын һавада кул хәрәкәтләре белән күрсәтергә тәкъдим итү. “Ө аннан соң нишләргә?” диеп балаларны активлаштыру.

Март

Тема	1-2 нче атна Шалтыравык	3-4нче атна Башня (түгәрәкләрдән пирамидка)
Максат:	2 өлештән торган (шар һәм таяк) әйбер әвәләргә өйрәтү. Өлешләргә бер берсенә кысып ябыштыру. Учларның түгәрәк һәм туры хәрәкәтә белән әвөлү .	Балчыкны түгәрәк хәрәкәтләр белән тәгәрәтеп әвөлү ысулына өйрәтүне дәвам итү. Берничә өлештән торган әйбер ясау. Пөхтә әвөлүне ныгыту.
Балалар эшчәнлегенең төре	Балалар белән 2-3 шалтыравык карау: формасын һәм төзелешен ачыклау. Өвөлү ысулын	Балалар белән башняны карау: нинди өлешләрдән төзелүен ачыклау. Һавада кул хәрәкәтә белән түгәрәк хәрәкәт белән

еге нең төре	балалардан сорау. Эш барышында эвэләү ысулын дөрес куллануларын күзәтү.	эвэләүне күрсәтергә тәкъдим итү. Төрле зурлыктагы түгәрәкләр эвэләргә өйрәтү. Эвэләгән эйберләрне карау, шатлану.
--------------------	---	---

Апрель

Тема	1-2 нче атна Уйлап эвэләү	3-4нче атна Әфлисун һәм мандариннар
Максат :	Үз эшеңнең эчтәлеген үзлектән уйлый белүне үстерүне дәвам итү. Төрле эвэләү ысулы белән куллану.	Түгәрәк формадагы предметлар эвәли белүне ныгыту. Төрле зурлыктагы предметлар эвэләргә өйрәтү.
Балала р эшчәнл е-генең төре	Балаларга матур уенчыкларны, эйберләрне атарга тәкъдим итү. Кем нәрсә тели шуны эвәли ала. Мөстәкыйльлек һәм ижадилыкны мактау.	Төрле зурлыктагы әфлисун һәм мандариннар карау: формасын һәм зурлыгын ачыклау. Зур һәм кечкенә эйберләр эвэләү өчен кирәкле балчыкның күләмен ачыклау. Эшләрне бергәләп карау, шатлану.

Май

Тема	1-2нче атна Аюга туган көн күчтәнәчләре	3-4 нче атна Яраткан уенчыгыңны эвәлә.
Максат :	Эвэләү алымнарын, материаллар белән пөхтә итеп эшли белүне ныгыту. Ижатны һәм күз алына китерү сәләтен үстерү.	Үз эшеңнең эчтәлеген үзлектән уйлый белүне үстерүне дәвам итү. Бер һәм берничә өлештән торган эйбер эвэләүне ныгыту. Мөстәкыйль эвэләүдән шатлану хисе уяту.
Балала р эшчәнл еге нең төре	Бүген аюның туган көне, аңа бәйрәм оештырырга тәкъдим итү. Төрле тәмле эйберләр эвэләргә тәкъдим итү. Эвэләү ысулын искә төшерү. Эшләрне подноско куеп уен почмагына кую.	Балаларга яраткан уенчыкларны атарга тәкъдим итү; формасын, зурлыгын ачыклау. Балчык (пластилин) белән пөхтә эш итүгә игътибар итү.

Танып белү (конструкцияләү).

Ай	№	Тема	Максат
С Е Н Т	1.	Биек йорт һәм баскыч.	Биекле һәм төс аңлатмаларын ныгыту; ничек төзүләре турында сөйләргә, үрнәк буенча төзәргә өйрәтү, төзеләе детальләрен таний һәм әәтә белү осталыкларын үстерү.

Я Б Р	2.	Биек йорт һәм баскыч.	Корылма үрнәкләрен анализларга: төп өлешләрен аерырга, зурлыклары, формалары буенча таний белергә өйрәтү, төзелеш детальләре белән таныштыруны дәвам итү, төзелеш материалларына сак караш тәрбияләү (авызга капмаска һ.б.).
О К Т Я Б Р Ь	1.	Биек йортлар һәм баскычлар.	Төрле төстәге детальләрдән файдаланып, корылмалар төзәргә өйрәтү, аерым өлешләрнең бер-берсенә карата тирәлектә торышын (йорт стеналары, түбәсе) ачыкларга өйрәтү.
	2.	Юллар.	Төрле озынлыктагы юллар төзәргә, корылманы мөстәкыйль рәвештә килеккә, озынлыкка үзгәртәргә өйрәтү; төсө, зурлыгы буенча предметларны туры китереп сайлай белү күнекмәләрен ныгытырга; өлкәннәр тормышына һәм хезмәтенә кызыксыну уяту.
Н О Я Б Р Ь	1.	Калач өчен юл.	Озынлык һәм төсләр турында белемнәрен ныгыту;
	2.	Курчаклар өчен жиһазлар.	Төзү алымнарын күрсәтмичә, үрнәк буенча төзәргә, эшнең нәтижәсен анализларга өйрәтү.
Д Е К А Б Р Ь	1.	Диван һәм кәнәфи.	“Кәнәфи кыска”, “диван озын” аңлатмасын бирү; мөстәкыйль эшләү күнекмәләрен үстерү.
	2.	Капкалар.	Корылманы биеклеккә үзгәртәргә өйрәтү; детальләрен: кирпечләр, шакмаклар дип атарга күнектерү.
Я Н В А Р Ь	1.	Капкалар.	Биек һәм тәбәнәк капкалар төзәргә, төзелешләрен сүтеп, материалларны савытына жыеп куярга өйрәтү.
	2.	Капкалар	Төзелешләрен төрлечә үзгәртәргә өйрәтү, биеклеген, озынлыгын, килеген билгеләргә, нинди детальләр куллануларын аңлатырга өйрәтү.
Ф Е В Р А Л Ь	1.	Өй.	Катлауландырылган төзелешләр башкарырга тәкъдим итү. Төзелеш материалларының төсенә, бизәлешенә игътибар бирү, тирәлектә яраклашырга өйрәтү.
	2.	Курчаклар өчен жиһазлар.	Таныш предметлар турында күзаллауларын ныгыту, төзелеш материалларының исемнәрен дөрес атарга өйрәтүне дәвам итү, төзүгә кызыксыну тәрбияләү.
М А Р	1.	Әниемә бүлгем.	Әниләргә карата шәфкатьлелек тәрбияләү; әниләрне үз куллары белән ясаган бүлгеләр белән сөендерергә әзерләү; башлаган эшне

Т			ахыргача башкарырга өйрэтү.
А П Р Е Л Ь	1.	Машиналар өчен капкалар.	Төрле биеклектәге төрле-төрле капкалар ясарга өйрэтү.
	2.	Өй.	Өй төзергә, өй тирәли коймалар урнаштырырга өйрэтү, төзелгән өй янында төрле- төрле йорт хайваннары, вак уенчыклар белән уеннар оештырырга күнектерү; төзелешне яхшылап сүтәргә һәм детальләргә төсә һәм төрә буенча урыннарына урнаштырырга күнектерү.
М А Й	1.	Койма.	Зур тирәлекне коймалар белән әйләндереп алырга өйрэтү(үрдәкләр өчен күлне).Башлаган эшне ахыргача башкару күнекмәләрен үстерү.
	2.	Комнан төзелешләр.	Комның үзлекләре турында белемнәрен ныгыту.Төрле корымалар,юллар(өстәл, эскәмия,эт оясы, башня һ.б.) төзергә өйрэтү.

Сынлы сәнгать эшчәнлеге. (кисеп-ябыштыру)
Сентябрь

Тема:	2нче атна Зур һәм кечкенә туплар	4нче атна Юл буенча шарлар тәгәри
Максат:	Балаларны зур һәм кечкенә түгәрәк формадагы әйберләр сайларга өйрэтү. Түгәрәк формадагы әйберләр турында күзаллауны, аларны зурлыгы буенча аера белүне ныгыту. Пөхтә итеп ябыштырырга өйрэтү.	Балаларны түгәрәк формадагы әйберләр белән таныштыру. Форма контуры буенча бармак белән йөртәргә этәрү. Ябыштыру алымнарына (өлешнең икенче ягына жилем сөртәргә, жилемне эз-эзләп алырга, сүрәтне кәгазьгә салфетка белән кысып ябыштыру) өйрэтү.
Балалар эшчәнле-генең төре	Балаларга зур һәм кечкенә туплар тәгәрәтүне күрсәтү. Алар шуны сүрәтләп ябыштырырга кирәклеген әйтү. Ничек эшне башкарырга кирәклеген аңлату. Пөхтә итеп ябыштыра белүләрен күзәтү.	Балаларга “юл”ны (кәгазь тасмасын) күрсәтү, алар буйлап шарлар тәгәри. Үрнәк эшне күрсәтү. Ябыштыру тәртибен күрсәтеп аңлату. Эш ахырында озын тасмада матур шарлар тәгәрәгәнә игътибар итү.

Октябрь

Тема:	2 нче атна Тәлинкәдә зур һәм кечкенә алмалар	4 нче атна Жиләк-жимешләр һәм алмалар тәлинкәдә
Максат:	Балаларны түгәрәк әйберләр ябыштырырга өйрәтү. Әйберләргә зурлыгы буенча төрлеләгән күзаллы белүләрен ныгыту. Дәрәс ябыштыру алымнарын ныгыту.	Әйберләргә формасы турында балаларның белемнәрен ныгыту. Әйберләргә зурлыгы буенча аера беләргә өйрәтү. Жилем белән пөхтә эшләү, салфетка белән эшләү. Сүрәтне кәгазьдә

		урнаштыра белергә өйрәтү.
Балалар эшчәнлегенә төрө	Балаларга зур һәм кечкенә түгәрәк алмалар күрсәтү. Зур ак түгәрәк кәгазь – бу тэлинкә икәнән аңлату. Шул тэлинкәгә алмаларны ябыштырырга тәкъдим итү.	Балалар белән жиләк-жимешләр һәм алмаларны карау. Аларның формасы һәм зурлыгын ачыклау. Ябыштыру алымнарын искә төшерү һәм эшкә керешү. Йомгклау:жиләк-жимешләр һәм алмаларны төрлечә урнаштыруга игътибар итү.

Ноябрь

Тема:	2 нче атна Йортларда төрлө төслө утлар	4 нче атна Полосада кисеп ябыштыру. Шарлар һәм шакмаклар
Максат:	Түгәрәк формадагы эйберләр ябыштырырга өйрәтү, форманың исемен ачыклау. Түгәрәкләрне төсләре буенча чиратлаштырырга өйрәтү. Пөхтә итеп ябыштыру. Төсләр турында (кызыл, сары, яшел, зәңгәр) белемнәрен ныгыту.	Яңа форма-квадрат белән таныштыру. Түгәрәк һәм квадратны чагыштырырга, фигураларны чиратлаштырып ябыштырырга өйрәтү. Төсләр турында белемнәрен ачыклау.
Балалар эшчәнлегенә төрө	Утлар белән бизәлгән шәһәр, тәрәзәләр дөге төслө утларны искә төшерү. Балаларга утларны тасмага төсләрен чиратлаштырып урнаштырырга тәкъдим итү. Ябыштыру алымнарын искә төшерү һәм эшкә керешү.	Балаларга шарлар һәм шакмаклар күрсәтү, аларның аермалыгын сорау. Фигураларны контуры буенча йөртү, түгәрәк салмак сызыгына, квадратның почмакларына игътибар итү. Түгәрәк һәм квадратны чагыштырып ябыштыру.

Декабрь

Тема:	2 нче атна Пирамида	4 нче атна Нинди уенчык телисен, шуны ябыштыр
Максат:	Балаларны берничә өлештән торган уенчык образы ябыштырырга өйрәтү.Зурлыгы буенча кими бару тәртибендә урнаштыру. Төсләр турында белемнәрен ныгыту. Төсләр тоемлауны үстерү.	Балаларның ижади, уйлау сәләтләрен үстерү. Форма һәм зурлык турында белемнәрен ныгыту. Сүрәтне өлешләрдән төзү, дөрес ябыштыру алымнарына күнектерү
Балалар эшчәнлегенә төрө	Балалар белән пирамиданы карау: өлешләрен, зурлыгын билгеләү. Балалар белән ябыштыру тәртибен ачыклау. Дөрес ябыштыру алымнарына балаларның игътибарын юнәлтү. Барлык пирамидаларны да бергәләп карау, иң	Балаларны түгәрәк формадагы һәм түгәрәк өлешләрдән торган уенчыклар атып белүләрен үстерү.Уйларга һәм нинди уенчык телисен, шуны ябыштырырга тәкъдим итү. Берничә эйбер ябыштырганны мактау.Төсләрен

	матурларын билгеләү.	һәм формасын сорау.
--	----------------------	---------------------

Январь

Тема:	2 нче атна Матур салфетка	4 нче атна Кар бабай
Максат:	Квадрат формасындагы кәгазьдә почмакларда һәм уртада бер төстәге зур түгәрәкләр, ә һәр якның уртасында башка төстәге кечкенә түгәрәкләр урнаштырып бизәк төзәргә өйрәтү.	Балаларны түгәрәк формадагы эйберләр һәм аларны зурлыгы буенча аера белүләрен ныгыту. Зурлыгы буенча өлешләрне дөрес урнаштырырга өйрәтү. Пөхтә итеп ябыштыру.
Балалар эшчәнлегенең төре	Бүген салфетка бизәячәкләрен әйтү. Салфет үрнәкләрен карау: ничек бизәлүен сорау. Фигураларның урнашу тәртибен ачыклау һәм ябыштырырга тәкъдим итү.	Балалар белән кар бабайны эвәлүне искә төшерү: кар бабайны төзү тәртибен ачыклау. Өлешләрнең формасын һәм зурлыгын сорау. Өлешнең кайсыннан ябыштыра башлауны билгелү, аннан кайсын? Эшләрне бергәләп карау.

Февраль

Тема:	2 нче атна Түгәрәктә бизәк	4 нче атна Әниемә, әбиемә бүләккә чәчәкләр
Максат:	Түгәрәктә бизәк төзәргә өйрәтү. Бизәкләрне бер тәртиптә төзәргә өйрәтү. Форманы тулысынча җилем белән сөртүне ныгыту. Мөстәкыйльлелекне үстерү.	Детальләрдән сүрәт төзәргә өйрәтү. Матур эйбер ясарга теләк тудыру. Эстетик кабул итүне үстерү.
Балалар эшчәнлегенең төре	Түгәрәктәге бизәк үрнәкләре карау: бизәкләрнең түгәрәк кырыйларында урнашуына, фигураларның зурлыгы буенча чиратлашуына игътибар итү. Ничек урнаштыруны күрсәтү.	Әниләргә матур рәсем ясарга тәкъдим итү. Түгәрәк өлешләрдән ничек итеп чәчәк төзәргә икәннен балалардан сорау. Чәчәкләрнең тажларын урнаштыруны күрсәтү. Матур чәчәкләр белән бергәләп соклану.

Март

Тема:	2 нче атна Флаглар	4 нче атна Салфетка
Максат:	2 өлештән торган турыпочмак формасындагы эйбер сүрәтен төзеп ябыштырырга өйрәтү. Төсләрне аера, дөрес атый белүләрен ныгыту. Җилем белән пөхтә итеп эшли белү, форманы тулысынча җилем белән буяу.	Түгәрәк, квадратлардан квадрат формасындагы салфеткада бизәк төзәргә өйрәтү. Ритм тоемлавын үстерү. Өлешләрне пөхтә итеп ябыштыру.
Балалар эшчәнле-	Балалар белән флаглар карау: өлешләрнең формасын сорау. Флагның таягын кайсы	Балалар белән эзер салфетка үрнәк-ләре карау: бизәк нинди фигуралардан төзелүен

генең төре	яктан (ун) ябыштырырга кирәклеген ачыклау. Дөрес ябыштыру алымнарын кулланырга игътибар итү. Тиз эшләгән балага тагын 1-не ябыштырырга тәкъдим итү. Өзер флагларны тактага кую.	атау. Салфеткага өлешләрне урнаштырырга һәм ябыштырырга тәкъдим итү. Йомгаклау: салфеткаларның бизәкләрен карау, төсләрен атау.
------------	---	---

Апрель

Тема:	2 нче атна Сыерчык оясы	4 нче атна Тиздән бәйрәм җитә
Максат:	Берничә өлештән торган предметларны сүрәтләргә, өлешнең форма-сын (түгәрәк, турыпочмаклы, өчпочмаклы) билгеләргә өйрәтү. Түгәрәк, квадрат, өчпочмак формасын кулланып сыерчык оясын ясарга өйрәтү.	Өзер фигуралардан билгеле бер эчтәлектәге композиция төзәргә, флагчык һәм шарларга үзлектән урын табырга, сүрәт өлешләрне уртадан алып җилем белән буярга өйрәтү. Эстетик күзаллауны үстерү.
Балалар эшчәнлегенең төре	Шигырь уку. Сыерчык оясы нинди өлештән алар нинди формада икәннен искә төшерү. Өзер геометрик фигуралардан сыерчык оясы ябыштырырга тәкъдим итү. Йомгаклау: сары (яшел,..) стеналы сыерчык оясын күрсәтергә тәкъдим итү.	Бәйрәм турында сүрәт ясарга тәкъдим итү. Флаглар, шарлар ябыштырырга тәкъдим итү. Баштан флаглар, аннары шарлар ябыштырырга киңеш итү. Композициянең төрлеләгән билгеләү.

Май

Тема:	2 нче атна Чирәмдәге чебиләр	4 нче атна Йорт
Максат:	Кәгазь битендә ирекле рәвештә урнаштырып, берничә предметтан торган композиция төзәргә өйрәтү. Пөхтә итеп ябыштыруны ныгыту.	Билгеле бер тәртиптә, берничә өлештән төзәргә өйрәтү. Геометрик фигуралар (квадрат, турыпочмак, өчпочмак) турындагы белемнәрен ныгыту.
Балалар эшчәнлегенең төре	“Чирәмдәге чебиләр” рәсемен карау. Бергәләп шундый сүрәт ясарга тәкъдим итү. Чебиләрне ябыштыру алымын ачыклау: күзләрен, томшык, аякларны кәгазь кисәген өзеп алып ябыштырырга өйрәтү.	Төзелеш җиһазларыннан төзелгән йортны карау. Йортның өлешләрен аеру, формасын ачыклау. Эш тәртибен, матур итеп кәгазь битенә пөхтә итеп ябыштыруны искә төшерү.

Музыка

Сентябрь. Тема: “Көз”			
	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар

“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкөлөрө белән интегральлештерү.	I.Музыка шөгылләр е:	Максат: Балаларның музыкальлекләрэн, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрэн үстерү.	
	1. Музыка тыңлау. а) <i>Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Татар халык музыкасы һәм татар композиторларының музыкасына уңай мөнәсәбәт тәрбияләү. Төрле характердагы музыкаль әсәрләрне тыңлау теләге булдыру.	“Эпипә”, т.х.к., Ю. Виноградов эшк.; “Көз”, Р.Еникеева муз.; “Прогулка”, В. Волков муз.; “Дождик”, Н. Любарский муз.
	б) <i>Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Музыкада аваз югарылыгын ишетергә өйрәтү.	“Кошлар һәм кошчыклар”.
	2. Жырлау. а) <i>Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Жырлау күнекмәләрэн үстерү.	“Әлли – бәлли, бәү”, т.х.бишек жыры, “Лю – лю – бай”, рус халык бишек жыры.
	б) <i>Жырлар.</i>	Балаларны жырлауга, кушылып жырлауга, жырларны игътибар белән тыңлауга омтылышларын активлаштыру.	“Көз килде”, Л. Шиһабетдинова муз., “Петушок”, “Ладушки”, р.х.ж.
	в) <i>Жыр ижаты.</i>	Тыныч һәм күнелле көйләрне үрнәк буенча ижат итү күнекмәләре формалаштыру.	“Әлли – бәлли”, т.х.к., Ф. Жәләлетдинова эшк.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) <i>Уен күнегүләре</i>	Хәрәкәтләрне музыкага, ритмына, темпына, характерына туры китереп башкарырга өйрәтү.	“Чәбәкәй”, Р.Ахиярова муз.; “Марш”, Э. Парлов муз.; “Кто хочет побегать?”, лит.х.к.; Л. Вишкарёва эшк.; Погуляем”, Е. Тиличеева муз.
	б) <i>Этюд – драматизацияләр.</i>	Хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә башларга һәм тәмамларга өйрәтү.	“Самолёт”, Р. Зарипов муз.
	в) <i>Уеннар.</i>	Тирә - юндә ориентлаша белү күнекмәләре формалаштыру.	“Яңгыр”, Р.Гатина муз., “Мячи”, Т.Ломова муз.
	г) <i>Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</i>	Хәрәкәтләрне музыка ритмына, темпына, характерына туры китереп предметлар белән башкара алу күнекмәләрэн үстерү. Бию хәрәкәтләрэн мөстәкыйль рәвештә башларга һәм тәмамларга өйрәтү. Түгәрәктә дәрәс итеп атларга, яфрактар тотып биергә өйрәтү. Татар биюләрэнә хас булган гади хәрәкәтләр белән таныштыру.	“Яфрактар бәйрәме”, Р. Еникеева муз.; “По улице мостовой», р.х.к., Г.Фрид эшк.; “Гөмбәләр бие”, Г.Гыйләжетдинова муз.

	д) <i>Биоле уен иҗатын үстерү</i>	Био көйләренә мөстәкыйль рәвештә био хәрәкәтләре башкарырга дәртләндерү.	“Био”, т.х.к., Р. Зарипов эшк.
	II. Мөстәкыйль сәнгатъ эшчәнлеге	Бәрмә музыка уен кораллары белән таныштыру.	Кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак.
	III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Музыка астында предметлар белән (көзгә яфрактар, кульяулыктар, шалтыравыктар) мөстәкыйль рәвештә хәрәкәт итүләрен формалаштыру.	
		Балаларның активлыкларын үстерү, аларда шатлык хисләре уяту.	“Әбинең ишегалдында”. Тематик чара.

Октябрь. Тема: “Мин һәм минем гаиләм”

	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлар	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштерү.	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау. а) <i>Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Балаларны музыкаль әсәренә ахырына кадәр тыңлауға күнектәрү. Әсәренң этәлеген, характерын аңларга өйрәнү.	“Көзгә вальс”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Көзгә яңгыр”, Р. Латыпов муз.; “Грустный дождик”, Д. Кабалевский муз.
	б) <i>Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Музыкада ритмны тою сәләтен үстерү.	“Яңгыр ничек ява?”.
	2. Жырлау. а) <i>Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Жырлау күнекмәләрен үстерү.	“Сәгатъ”, Г. Гыйләжетдинова
	б) <i>Жырлар.</i>	Балаларны жырлауға, кушылып жырлауға, жырларны игътибар белән тыңлауға омтылышларын активлаштыру.	“Көз”, М. Әндәржанова муз.; “Көз һәм балалар жыры”, Г. Гәрәева муз.; “Әтәчкәй”, Р. Гыйләжева муз.; “Осенняя песенка”, Ан. Александров муз.
	в) <i>Жыр иҗаты.</i>	Тыныч һәм күңелле көйләренә үрнәк буенча иҗат итү күнекмәләре формалаштыру.	“Алма бирәм”, С. Гыйльфан сүз.
	3. Музыкаль –	Төп хәрәкәтләренә (йөрү, йөгөрү) башкару күнекмәләрен камилләштерү.	“Марш”, Л. Шихабетдинова муз.” “Йөгәрдек”, А.

ритмик хэрэгтлэр. а) Уен күнегүлэре	Күмэклэп һәм аерым – аерым марш атларга, жиңелчэ йөгөргөргэ өйрөтү.	Монасыпов муз. (“Этюд”; “Гуляем и пляшем”, М. Раухвергер муз.
б) Этюд – драматизациялар.	Кошлар образын тээсирле итеп гөүдөлөндөргө өйрөтү.	“Птички летают”, А. Серов муз.
в) Уеннар.	Тирэ - юндэ ориентлаша белү күнекмэлэре формалаштыру. Жәнлек образын тээсирле итеп гөүдөлөндөргө өйрөнү. Предметлар белән кызыклы һәм мавыктыргыч итеп уйнарга өйрөтү.	“Аю баласы”, Ф. Әбүбәкерев муз.; “Туп – туп, тубыбыз”, Л. Шиһабетдинова муз.; “Игра с погремушками”, р.х.к., А. Быканов эшк.
г) Түгәрәк уеннары һәм биолар.	Хэрэгтлэрне музыка ритмына, темпына, характерына туры китереп предметлар белән башкара алу күнекмэлэрен үстөрү. Био хэрэгтлэрен мөстәкыйль рәвештэ башларга һәм тәмамларга өйрөтү.	“Көз һәм балалар жыры”, Г. Гәрәева муз.; “Яфраклар белән био”, Т. Вафина муз.; “Полянка”, р.х.к., Г. Фрид эшк.; “Воробушки”, венгр.х.к.
д) Биоле уен ижатын үстөрү	Био көйлэрэнэ мөстәкыйль рәвештэ био хэрэгтлэре башкарырга дөртлөндөрү.	“Куяннар бие”, Л. Хисмәтуллина муз.
е) Бәрмә музыка уен коралларында уйнау.	Балаларны музыка уен коралларында иң гади кушылып уйнау күнекмэлэре булдыру.	“Бөллү”, Р. Ахиярова муз.
II. Мөстәкыйль сәнгатэ эшчәнлегө	Музыка астында предметлар белән (көзгө яфраклар, куляулыктар, шалтыравыктар) мөстәкыйль рәвештэ хэрэгт итүлэрен формалаштыру.	
III. Күнел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстөрү, аларда шатлык хислэре уяту.	“Кошлар ишегалдында”. Курчак театры.

Ноябрь. Тема: “Минем йортым, минем шәһәрэм”

	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”,	I. Музыка шөгильлэре:	Максат: Балаларның музыкальлеклэрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтлэрен үстөрү.	

	<p>2. Музыка тыңлау. а) Музыка әсәрен кабул итү.</p>	<p>Өч музыкаль жанр белән (жыр, бию, марш) таныштыру. Музыканың характерын аңлау, аңа жавап хисләре тәрбияләү.</p>	<p>“Сүзсез жыр”, т.х.к., А. Вәлиуллина эшк; “Марш”, И. Шәмсетдинов муз.; “Песи”, т.х.к., М. Мозаффаров муз.; “Ласковая песенка”, М. Раухвергер муз.; “Плясовая”, р.х.к.</p>
	<p>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</p>	<p>Музыкада аваз югарылыгын ишетергә өйрәтү.</p>	<p>“Безгә кунаклар килгән”.</p>
	<p>2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</p>	<p>Жырлау күнекмәләрен үстерү.</p>	<p>“Су”, Ф. Жәләлетдинова муз.</p>
	<p>б) Жырлар.</p>	<p>. Жырны бер темпта, сүзләрне ачык һәм аңлаешлы әйтеп, көйнең характерына туры китереп жырларга өйрәтү.</p>	<p>“Тек – тек”, Т. Вафина муз.; “Зайчик”, р.х.к., Н. Лобачёв эшк.; “Зима”, В. Карасева муз.</p>
	<p>в) Жыр ижаты.</p>	<p>Күңелле көйне үрнәк буенча ижат итергә өйрәтү.</p>	<p>“Уф, ардык!”, С.Гыйльфан сүз.</p>
	<p>3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) Уен күнегүләре</p>	<p>Төп хәрәкәтләрне (йөрү, йөгерү) башкару күнекмәләрен камилләштерү. Ике кисәкле музыкага һәм яңгырау көченә карап хәрәкәт итәргә өйрәтү.</p>	<p>“Ай, матур гөл генә”, т.х.к., Р. Еникеева эшк. “Куллар өчен күнегү”, Л. Хисмәтуллина муз. “Пружинка”, р.х.к., Т. Ломова эшк.</p>
	<p>б) Этюд – драматизацияләр.</p>	<p>Образны тәэсирле һәм хисле итеп гәүдәләндерергә өйрәтү.</p>	<p>“Мышки”, Н. Сушен муз.</p>
	<p>в) Уеннар.</p>	<p>Тирә - юндә ориентлаша белү күнекмәләре формалаштыру. Музыка астында күңелле итеп уйнарга өйрәтү.</p>	<p>“Качышлы”, т.х.к.; Ф.Жәләлетдинова эшк.; “Кошка и котята”, В. Витлин муз.</p>
	<p>г) Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</p>	<p>Хәрәкәтләрне музыка ритмына, темпына, характерына туры китереп предметлар белән башкара алу күнекмәләрен үстерү. Бию хәрәкәтләрен мөстәкыйль рәвештә башларга һәм тәмамларга өйрәтү.</p>	<p>“Бию”, т.х.к.; Л. Шиһабетдинова эшк. “Пляска с листочками”, А. Филиппенко муз. “Фонарьлар”, Ф. Шәймәрданова муз.</p>
	<p>д) Биюле уен ижатын</p>	<p>Бию көйләренә мөстәкыйль рәвештә бию хәрәкәтләре башкарырга</p>	<p>“Парлы бию”, т.х.к. Л. Шиһабетдинова эшк.</p>

	<i>үстерү</i>	дүртлүндерү.	
	<i>е) Бәрмә музыка уен коралларында уйнау.</i>	Бәрмә музыка уен коралларында ингади кушылып уйнау күнекмәләре булдыру.	“Әлли – бәлли”, Р. Ахиярова муз.
	II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегә	Бәрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак) уйнауларын куәтләү, хушлау.	
	III. Күнел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстерү, аларда кызыксыну уяту.	“Яшелчә бакчасында”, Тематик чара. “Әнием, кадерлем!”. Мәктәпкә әзерлек төркеме балалары концерты.

Декабрь. Тема: “Яңа ел бәйрәме”			
	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
белән үсеш” өлкәләре “Социаль-коммуникатив үсеш”, “Физик үсеш”, интегральләштерү.	I. Музыка шөгылләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	3. Музыка тыңлау. <i>а) Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Балаларны контраст характердагы музыка тыңларга өйрәтү. Музыканың характерын аңлау, аңа жавап хисләре тәрбияләү.	Бишек жыры”, 3. Хәбибуллин муз.; “Шаян кыз”, Н. Жиганов муз.; “Усал малай”, Р. Зарипов муз.; “Бию”, А. Вәлиуллин муз.; “Пляска Петрушки”, М. Раухвергер муз.
	<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Ритмны тою сәләтен үстерү.	“Курчак нишли?”
	2. Жырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Жырлау күнекмәләрен үстерү.	“Чәбәк – чәбәк”, Н. Бакиева эшк.
	<i>б) Жырлар.</i>	. Жырны бер темпта, сүзләргә ачык һәм аңлаешлы әйтеп, көйнең характерына туры китереп жырларга өйрәтү.	“Чыршыкай”, М. Бикбова муз.; “Кар кызы, кил безгә”, Ф. Шәймәрданова муз.;

	в) <i>Жыр ижаты.</i>	Күнелле көйне үрнэк буенча ижат итергә өйрәтү.	“Тукран”, Н.Бакиева муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) <i>Уен күнегүләре</i>	Музыканың характерына туры китереп атларга, йөггергә өйрәтү. Хәрәкәтләрне музыка башында башлп музыка ахырында тәмамлауны формалаштыру.	“Марш”, Ә. Шәрәфиев муз.; “Атта”, Ф. әхмәтов муз.;
	б) <i>Этюд – драматизацияләр.</i>	Мөстәкыйль рәвештә йөрүдән йөггерүгә күчәргә өйрәтү.	“Күк күгәрчен”, т.х.к., М. Мозаффаров эшк.
	в) <i>Уеннар.</i>	Тирә - юндә ориентлаша белү күнекмәләре формалаштыру.	“Кар бөртекләре”, Р. Гатина муз.; “Ловишки”, Й. Гайдн муз.
	г) <i>Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</i>	Балаларны шылтыравыклар белән музыкага кушылып уйнарга өйрәтү. Жырлардагы хәрәкәтләрне төгәл, ритмлы итеп башкарырга өйрәтү. Биюдәге образны тәэсирле һәм хисләр итеп башкарырга өйрәтү.	“Шылтыравыклар белән уен”, Г. Гыйләжетдинова муз.; “Кыш бабай белән күмәк жыр”, “Кар кызы, кил безгә”, Ф. Шәймәрданова муз. “Кар бөртекләре оча”, Р. Гыйләжева муз.
	д) <i>Биюле уен ижатын үстерү</i>	Бию көйләренә мөстәкыйль рәвештә бию хәрәкәтләре башкарырга дөртләндрү.	“Парлы бию”, т.х.к. Л. Шиһабетдинова эшк.
	е) <i>Бәрмә музыка уен коралларында уйнау.</i>	Бәрмә музыка уен коралларында ин гади кушылып уйнау күнекмәләре булдыру.	“Әпипә”, т.х.к.
	II. Мөстәкыйль сәнгатъ эшчәнлегә	Бәрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак) уйнауларын куәтләү, хушлау.	
	III. Күнел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларда шатлык хисләре уяту.	“Мәче белән аю”, т.х.к. Курчак театры. “Чыршы бәйрәме”.
Гыйнвар. Тема: “Кыш”			
	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”,	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	

<p>4. Музыка тыңлау. а) Музыка әсәрен кабул итү.</p>	<p>Балаларда төрле характердагы музыкаль әсәрләр тыңлау теләге булдыру. Жырның әчтәлеген аңлай, музыканың характерын аера белергә өйрәтү.</p>	<p>“Кыш бабай жыры”, Л. Шиһабетдинова муз.; “”Буран”, М. Мозаффаров муз.; “Курчаклар маршы”, Р. Еникеев муз.; “Плясовая”, (р.х.к.).</p>
<p>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</p>	<p>Тембрны аера белү һәм динамик төсмерләргә ишетү сәләтен үстерү.</p>	<p>“Нәрсәдә уйныйм?”</p>
<p>2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</p>	<p>Көйне чиста интонация белән көйләргә күнектәрү.</p>	<p>“Барабан”, Н. Бакиева муз.</p>
<p>б) Жырлар.</p>	<p>Музыкаль инструментка кушылып дөртле, моңлы, сузынқы жырларны ягымлы итеп, көчәнмичә жырларга өйрәтү.</p>	<p>“Бишек жыры”, т.х.ж., Р. Тимершина эшк.; “Ап-ак карлар”, Г.Гәрәева муз.</p>
<p>в) Жыр ижаты.</p>	<p>Бала үзенең һәм башкаларның исемен көйли алуларын формалаштыру.</p>	<p>“Исемәң ничек?”.</p>
<p>3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) Уен күнегүләре</p>	<p>Ике кисәкле музыкага, яңгырау көченә карап хәрәкәт итәргә өйрәтү.</p>	<p>“Күңелле”, А. Монасыпов муз.; “Марш и бег”, Ан. Александров муз.</p>
<p>б) Этюд – драматизацияләр.</p>	<p>Сәхнәләштерелгән гади күренешләрдә, уеннарда төле образларны тәэсирле, хисле итеп башкарырга өйрәтү.</p>	<p>“Куяңнар һәм төлке, Ф. Шәймәрданова муз.</p>
<p>в) Уеннар.</p>	<p>Уенның әчтәлеген аңлап, хисле итеп уйнарга өйрәтү.</p>	<p>“Бу куяңга ни булган?”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Цыпята”, А. Филиппенко муз.</p>
<p>г) Түгәрәк уеннары һәм биоләр.</p>	<p>Био хәрәкәтләрен музыка ритмына, темпына, характерына туры китереп башкарырга өйрәтү.</p>	<p>“Курчаклар белән био”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Потанцуем вместе”, р.х.к., Н. Метлов эшк.</p>
<p>д) Биоле уен ижатын үстерү</p>	<p>Төрле образдагы хәрәкәтләргә тәэсирле һәм хисле итеп башкара белүләрендә дөртләндрү.</p>	<p>“Апа белән без дуслар”, Л. Шиһабетдинова муз.; “Медведь”, М. Раухвергер муз.</p>
<p>е) Бөрмә музыка уен коралларында уйнау.</p>	<p>Бөрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак) уйнауларын куәтләү, хушлау.</p>	<p>“Әнисә”.т.х.к.</p>
<p>II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегә</p>	<p>Таныш жырларны жырлауларын, музыкаль уенчыларда уйнауларын хушлау</p>	

	III.Күнел ачу чаралары һәм бэйрәмнәр.	Балаларда шатлык хисләре уяту.	“Кыш”. Курчаклар өчен концерт.
--	--	--------------------------------	--------------------------------

Февраль. Тема: “Ватанны саклаучылар көне”			
	Музыка эшчәнлегенең оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштерү.	I.Музыка шөгылләрә:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	5. Музыка тыңлау. а) Музыка эсәрен кабул итү.	Музыканы тыңлый, танып белү, исемен атый белүләрен ныгыту. Музыкаль эсәренң характерын ачыклай белүләрен формалаштыру. Ике өлештән торган пьесаларны аера белергә өйрәтү.	“Содат булдым”, Р. Еникеев муз.; “Авыл көе”,(т.х.к.), А. Вәлиуллин эшк.; “Өммегөлсем”,(т.х.к.), Ф. Фәйзова эшк.; “Солдатский марш”, Р. Шуман муз.
	б) Музыкаль – дидактик уеннар.	Тембрны аера белү һәм динамик төсмерләрен ишетү сәләтен үстерү.	“Кемнең өе?”.
	2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.	Чиста интонация белән көйләүдә күнектерү.	“Солнышко – вёрдышко”, - юаткыч.
	б) Жырлар.	Жиңел аваз белән, көчәнмичә, кереш өлештән соң төгәл башлап, ахырында жырны тәмамлап жырлай белүләрен формалаштыру.	“Әнием”, Р. Гыйләжева муз.; “Әбекәй”, Т. Вафина муз.; “Мы – солдаты”, Ю. Слонов муз.
	в) Жыр ижаты.	Балаларны жыр ижатына өндәү. Олылыр ярдәмендә дәртле, күңелле көй ижат итүләрен формалаштыру.	“Куян һәм курчак ничек итеп бии?”.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) Уен күнегүләре	Музыканың башына һәм ахырына игътибар итеп, йөрү һәм йөгерү күнекмәләрен камилләштерү.	“Бию”, Ж. Фәйзи муз.; “Топатушки”, М. Раухвергер муз.
	б) Этюд – драматизацияләр.	Төрле образларның характерын тасвирлаган хәрәкәтләрен башкару мөмкинлекләрен үстерү.	“Аю баласы”, Ә. Шәрәфиев муз.; “Самолёт”, Е. Тиличеева муз.
	в) Уеннар.	Уенның эчтәлеген аңлап, күңелле итеп	“Качышлы уен”, В. Вәлиева

		башкарырга өйрәтү.	муз.; “Игра с цветными флажками”, р.х.к.
г) <i>Түгәрәк уеннары һәм биоләр.</i>		Татар халык бию хәрәкәтләре белән танышуны дәвам итү һәм аларны башкару күнекмәләре формалаштыру.	“Төсле яулыклар”, т.х.к., Р Гатина эшк.; “Куяннар бииләр”, М. Әндәржанова муз.
д) <i>Биюле уен ижатын үстерү</i>			“Весёлые ножки”, р.х.к., В. Агафонников эшк.
е) <i>Бәрмә музыка уен коралларында уйнау.</i>		Бәрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак) уйнауларын куәтләү, хуплау.	“Шома бас”, т.х.к.
II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегә		Таныш жырларны жырлауларын, музыкаль уенчыларда уйнауларын хуплау.	
III. Күнел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.			“Кем нәрсә ярата?”. Курчак театры. (т.х.ә.) “Әтием – горурылыгым”. Музыкаль – спорт чарасы.

Март. Тема: “Халыкларның горөф гадәтләре, милли йолалары”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	6. Музыка тыңлау. а) <i>Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Музыкага эмоциональ мөнәсәбәт тәрбияләү. Контраст характердагы әсәрләр белән таныштыруны дәвам итү.	“Тамчылар бии”. А. Батыршин муз.; “Яз”, Р. Ахиярова муз.; “Куян биюе”, “Аю”, Р. Еникеев муз.; “Яңгыр”, Л. Хисмәтуллина муз.
	б) <i>Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Жанрны аера белү һәм музыкаль хәтерләрен үстерү.	“Тылсымлы капчык”.
	2. Жырлау. а) <i>Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Чиста интонация белән көйләүдә күнектерү.	“Яңгыр, яу” (әндәшү).

б) <i>Жырлар.</i>	Музыкаль инструментка кушылып жырларга, жырларны танып белергә өйрәтү. Бер темпта ашыкмыйча һәм артта калышмыйча жырларга өйрәтү.	"Яз килә", Т. Вафина муз.; "Йоклыйсым килә", М. Шәмсетдинова муз.; "Зима прошла", Н. Метлов муз.
в) <i>Жыр ижаты.</i>	Бишек жырларын "бәү - бәү" сүзләренә жырлап бетерергә өйрәтү.	"Әлли - бәлли", т.х.к.
3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) <i>Уен күнегүләре</i>	Ике өлештән торган музыкага кушылып, характерына туры китереп хәрәкәтләрне үзгәртәргә өйрәтү.	"Без бердәм атлайбыз", Н. Бакиевамуз.; "Лошадка", М. Симанский муз.
б) <i>Этюд – драматизацияләр.</i>	Төрле жәнлек, кошлар кыяфәтен күрсәткән хәрәкәтләр ясауны өйрәтүгә давам итү.	"Кошлар килде", З. Хәбибуллин муз.; "Жуки", венгр.х.к., Л. Вишкарёв эшк.
в) <i>Уеннар.</i>	Төрле жәнлек, кошлар кыяфәтен күрсәткән хәрәкәтләр ясауны өйрәтүгә давам итү.	"Песи һәм чыпчыклар", М. Эндәржанова муз.
г) <i>Түгәрәк уеннары һәм биоләр.</i>	Музыканың башын һәм ахырын дөрес билгеләп, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәт итәргә өйрәтү.	"Нәниләр", Ф. Шәймәрданова муз.; "Яз жита", Ж. Фәйзи муз. "Помирились", Т.Вилькорейская муз.
д) <i>Биоле уен ижатын үстөрү</i>	Жырны эчтәлеге буенча сәхнәләштерергә, тиешле хәрәкәтләр ясарга дөртләндрү.	"Сәмбел", С. Садыкова муз.
е) <i>Бөрмә музыка уен коралларында уйнау.</i>	Бөрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак) уйнауларын куәтләү, хуплау.	Татар халык көе.
II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлеге	Балаларны мөстәкыйль рәвештә балалар музыка уен коралларында уйнарга, таныш жырларны уеннарда кулланырга дөртләндрү.	
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларда шатлык хисләре уяту. Күңелле бәйрәмдә катнашудан балаларда шатлык хисләре уяту, кинәндерү.	"Төлке һәм каз", (т.х.ә.) сәхнәләштерелгән чара. "Әниләр бәйрәме". Бәйрәм.

Апрель. Тема: "Яз"

Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
---	--	---------------------------

“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкөлөрө белен интегралылаштыруу.	I. Музыка шөгыллөрө:	Максат: Балаларның музыкальлеклөрөн, музыканы хис – тойгы белен кабул итү сэләтлөрөн үстерү.	
	7. Музыка тыңлау. а) Музыка эсәрен кабул итү.	Балаларда төрлө характердагы музыкаль эсәрлөрне тыңлау теләге булдыру. Жырның, эсәрлөрнөң, эчтәлеген аңлый, музыканың характерын аера белергә өйрөтү.	"Үжәтлек", Р. Еникеев муз.; "Шук малай", Ә. Шәрәфиев муз.; "Ат булып уйнау", Ф. Әхмәтов муз.; "Марш", А. Монасыпов муз.
	б) Музыкаль – дидактик уеннар.	Музыканы кабул итү һәм музыкаль хәтерлөрөн үстерү.	"Рәсемгә карап жырның исемен ата".
	2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.	Чиста интонация белен көйләүдә күнектерү.	"Кояш, чык!", (эндәшү).
	б) Жырлар.	Инструментка кушылып жырларга. Жырны танып белергә, эмоциональ, тәэсирле итеп жырларга өйрөтү.	"Үзен бик чиста йөртә", Н. Зарипова муз.; "Чебиләр", Л. Шиһабетдинова муз.
	в) Жыр ижаты.	Балаларны олылар белен төрлө характердагы гади көйләр (тру - ту - ту) ижат итү күнекмәләрөн формалаштыру.	"Ничек курайда уйныйлар?".
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) Уен күнегүләре	Салмак һәм дәртле музыканың характерына туры китереп, уртача һәм кызу темпта атларга, бию хәрәкәтләре ясарга өйрөтү.	"Баскычтан баскычка", Р. Еникеева муз. "Сапожки", р.х.к., Т. Ломова эшк.
	б) Эюд – драматизацияләр.	Образны тәэсирле, хислө итеп башкарырга өйрөтү.	"Кошлар оча". И. Сафин муз.; "Лошадки скачут", В. Витлин муз.
	в) Уеннар.	Уенның эчтәлеген аңлап, күңелле итеп башкарырга өйрөтү.	"Кояш һәм яңгыр", Т. Вафина муз.; "Аткаем", Р. Гатина муз.; "Воробушки и автомобиль", М. Раухвергер муз.;
	г) Түгәрәк уеннары һәм биюләр.	Парлап әйләнү, чиратлап тышырдау, ярымчүгәләү хәрәкәтлөрөн өйрөтү.	"Татарча бию", (т.х.к.), Л. Шиһабетдинова эшк.;
	д) Биюле уен ижатын үстерү	Жырны эчтәлеге буенча сәхнәләштерергә, тиешлө хәрәкәтләр ясарга дәртләндрү.	"Ходит Ваня", (р.х.ж.)- Н. Метлов эшк.
	е) Бәрмә музыка уен коралларында уйнау.	Бәрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, өчпочмак) уйный белүлөрөн ныгыту.	Татар халык көйлөрө.
II. Мөстәкый	Балаларны мөстәкыйль рәвештә балалар		

	ль сэнгать эшчэнлеге	музыка уен коралларында уйнарга , таныш жырларны уеннарда кулланырга дэртлэндерү.	
	III.Күнел ачу чаралары һәм бэйрэмнэр.	Күнелле чарада катнашудан балаларда шатлык хисләре уяту, кинэндерү.	"Ямьле яз!". Тематик чара.

М а й . Т е м а : “ Ж э й ”			
	Музыка эшчэнлегенең оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштерү.	I.Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	8. Музыка тыңлау. <i>а) Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Балаларда төрле характердагы музыкаль әсәрләр тыңлау теләге булдыру, тыңлаганда музыкага карата җавап хисләре тәрбияләү.	"Карлыгач", Р. Еникеева муз.; "Бишек жыры", "Әлли-бәлли". т.х.жырлары; "Ялгыз бию", А. Ключарёв муз.
	<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Музыканы кабул итү һәм музыкаль хәтерләрен үстерү.	"Рәсемгә карап жырның исемен ата".
	2. Жырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Күнегүдә аваз югарылыгын ишетергә һәм чиста интонацияләргә өйрәтү.	"Көккүк", Н. Бакиева муз.
	<i>б) Жырлар.</i>	Инструментка кушылып жырлауны. жырны танып белүне, эмоциональ, тәэсирле итеп жырлый белүләрен ныгыту.	"Бэйрәмгә барабыз", Н. Бакиева муз., "Птичка", М. Раухвергер муз.
	<i>в) Жыр иҗаты.</i>	Балаларны олылар белән төрле характердагы гади көйләр иҗат итү күнекмәләрен формалаштыру.	"Уф, ардык".
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>а) Уен күнегүләре</i>	Салмак һәм дэртле музыканың характерына туры китереп, уртача һәм кызу темпта йөгәрә, бию хәрәкәтләре ясый белүләрен ныгыту.	"Кошлар оча", И. Сафин муз.; "Маленький танец", Н. Александрова муз.
	<i>б) Этюд – драматизацияләр.</i>	Ритмлы итеп атлау, жиңел йөгөрү хәрәкәтләре ясый белүләрен ныгыту.	"Мәче балалары", Р. Зарипов муз.; "Смело иди и прятаться", И. Беркович муз.("Марш").

в) Уеннар.	Хәрәкәтләрне музыка ритмына, темпына, характерына туры китереп башкара алуларын ныгыту.	"Карусель", Р. Гатина муз.; "Солнышко и дождик", М. Раухвергер муз.
г) Түгарәк уеннары һәм биюләр.	Бию хәрәкәтләрне музыка ритмына, темпына, характерына туры китереп башкара белүләрен ныгыту.	"Дустым бар", Л. Хисмәтуллина муз.; "Чәчәкләр бие", Ф. Фәйзова муз. "Весёлый танец", М. Сатуллина муз.
д) Биюле уен иҗатын үстерү	Жырны эчтәлеге буенча сәхнәләштерә белүләрен, тиешле хәрәкәтләр ясый белүләрен ныгыту.	"Зайцы и лиса", Е. Вихарева муз.
е) Бөрмә музыка уен коралларында уйнау.	Бөрмә музыка уен коралларында (кыңгырау, бубен, металлофон, барабан, шылтыравык, очпочмак) уйный белүләрен ныгыту.	Татар һәм рус халык көйләре.
II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлеге	Балаларны мөстәкыйль рәвештә балалар музыка уен коралларында уйнарга, таныш жырларны уеннарда кулланырга дәртләндерү.	
III. Күнел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Күнелле чарада катнашудан балаларда шатлык хисләре уяту, кинәндерү.	"Сабантуй". Бәйрәм.

Физик үсеш.

Һәр көнне 5-6 минутлык иртәнге гимнастика үткөрү.

Һавада йөргәндә хәрәкәтле күмәк уеннарда һәм физик күнегүләрдә һәм физик күнегүләрдә катнашырга, шөгыйльләрдән тыш вакытларда физкультура жиһазларыннан файдаланырга өйрәтү.

Чаңгыда йөрергә, таудан чана шуарга. Шартлар булган очракта балаларны коендыруны оештыру.

Айга бер мәртәбә, 15-20 минутлык хәрәкәтле ял вакыты оештыру.

Физик күнегүләр белән кызыксыну тәрбияләү.

Физик сыйфатларны үстерү (тизлек, көч, сыгылучанлык, түземлек, тигезлекне саклау).

Балаларда физик камиллекнең, хәрәкәт активлыгының хажәтен аңлауны формалаштыру.

ЙОКЫДАН УЯНУ ГИМНАСТИКАСЫ

Комплекслы-тематик план

ай	Гимнастика
сентябрь	«Уяну» Йокы качты тәрәздән, йөгәрде юллардан, Ә без синен белән уяндык, уяндык та елмайдык (киерелү) Башта күзләренен берсен ачтык, аннары икенчесен, Кулларны күтәрәп төшердек, велосипед әйләндердек. Уңга-сулга борылдык, аннары сикереп тордык.
октябрь	«Хәерле иртә» Хәерле иртә, күзләр. Сөз уяндыгызмы? (күзләргә массаж. Бармаклар белән бинокль ясап, як-якка карыйлар)

	<p>Хэерле иртэ, колаklar. Сез уяндыгызмы?(колаklarга массаж. Учны колаklarга куялар (“Чебурашка”), як-якны тыңлыйлар)</p> <p>Хэерле иртэ, куллар. Сез уяндыгызмы?(кулларның башта берсенэ, аннан икенчесенэ массаж. “Пропеллер” күнегүе)</p> <p>Хэерле иртэ, аяklar. Сез уяндыгызмы?(аяklarның башта берсенэ, аннан икенчесенэ массаж. “Велосипед” күнегүе)</p> <p>Хэерле иртэ, кояш. Мин уяндым!(кулларны сузып киерелү)</p>
ноябрь	<p>Әйдәгез, бергәләп, басабыз, Кулларны ян – якка сузабыз. Аннары бөгеләбез, бергәләп тураябыз. Кулларны күтәрәбез, Кояшка сәлам юллыйбыз. Кулларны качырабыз, Аннары аларны бергәләп эзлибез. Уңга карыйк, Сулга борылыйк. Утырабыз, торабыз. Үкчәгә дә басабыз, Аяк очларына басып, Кояшка үреләбез.</p>
декабрь	<p>«Без шулай итәбез» Без йоклап тордык, берәз уйнарга булдык. Башны иябез алга, уңга, сулга борабыз, Аннан карап торабыз. Иң өсләрен сикертәбез, кулларны биетәбез. Бер алга, бер артка сузып, Күңелле ял итәбез. Аннары без чүгәлибез, тезләрне кочаклыйбыз. Башны алга яшереп, без ападан качабыз.</p>
январь	<p>«Пескәй » 1. “Пескәй уяна”. Ятып, бергә уң аякны һәм сул кулны күтәрәләр, төшерәләр. Аннан сул аякны һәм уң кулны күтәрәләр, төшерәләр. Аннан 2 кулны һәм 2 аякны бергә күтәрәләр, төшерәләр. 4-5 тапкыр кабатларга. 2. «Пескәй сөенә». Үрмәләү позасына керергә. Башны күтәрергә, умыртка сөяген бөгәргә. Тирән сулыш алырга. 4-5 тапкыр кабатларга. 3.«Пескәй ачулана». Үрмәләү позасына керергә. Иякне күкрәккә тидерергә, арканы бөгәргә. Тирән сулыш алырга. 4-5 тапкыр кабатларга. 4. “Пескәй сузыла” Сузылу күнегүе. 5. “Пескәй сикерә” Сикерү.</p>
февраль	<p>“Чәчәк” Чәчәк йоклай, Чәчәк уяна. (киерелү күнегүләре) Иртәнге кояшка Ул бик куана. (урында сикерү) Кояшка сузыла (аяк очларына басып, сузылалар) Кояшка үрелә (аяк очларына басып, сузылалар) Күбәләк дустына (кулларны канатлар каккан кебек жилпиләр) Сәлам өләшә (сәлам бирәләр)</p>
март	<p>Без уяндык, (киерелү күнегүләре) Күзләрне ачтык, (күзләрен ачалар) Аяklarны суздык (аяklarын сузып, селкетәләр) Аларны да уяттык! Ян – якка борылып (басып, ян – якка борылалар)</p>

	<p>Кояшка без карадык. (аяк очларына басып, сузылалар) Якты көнгә сокланып, Матур итеп елмайдык. (ян – якка борылып, елмаялар) Сикереп тә алдык (сикерү күнегүләре) Йөгердек тә (урында йөгерү) Хәзер инде без Уйнарга бергә эзер! (үз-үзеңне кочу)</p>
апрель	<p>Аякларың тыпырдат (аякларны тыпырдаталар) Кулларыңны чәбәклә.(кулларны чәбәклиләр) Бер монда, бер монда, Кыен эш түгел бер дә. (ян-якка борылып кулларны чәбәклиләр) Башың аска иеп ал, (башларын бер иеп, бер күтәрәләр) Кулларыңны болгап ал. (йөзү күнегүләре) Бер монда, бер монда, Кулларыңны болгап ал.(ян- якка борылып, йөзү күнегүләре эшлиләр) Бу дустың белән күреш, (уңга борылып, сәләм юллылар, елмаялар) Бу дустың белән күреш.(сулга борылып, сәләм юллылар, елмаялар) Йә иптәш, йә, әйлән, (урында сикереп, әйләнәләр) Бик кыен түгел бу эш.</p>
май	<p>Нәниләр бара тигез юл буйлап. (урында атлылар) Тигез юл буйлап, ашыкмый атлап. (урында атлылар) Зур-зур ташларны Сикереп үтәләр. (урында сикерәләр) Уңга да баралар, сулга да баралар, (уңга – сулга борылу күнегүләре) Су аша йөзеп, (йөзү күнегүләре) ярга чыгалар. (сулыш алу күнегүләре)</p>

Саф һавада хәрәкәтле уеннар

Хәрәкәтле уеннар балаларның физик үсешенә булыша, сәламәтлекләрен ныгыта, хәрәкәт координациясен яхшырта. Әлеге уеннар ярдәмендә бала тырыш, көчле, сәләтле, нык ихтыярлы булып үсә. Бу уеннарны уйнаганда билгеле бер кагыйдәләренә үтәлү мәжбүрилеге балаларны тәртипкә, үз эш гамәлләр, хәрәкәтләрен барларга өйрәтә. Уенның шартларын истә калдыру аша балаларда күзәтүчәнлек тәрбияләнә, истә калдыру сәләте, хәтер эшчәнлегенә яхшыра. Уен бапрышанда балалар бергәләп уйнау, хәрәкәт итү, ситуацияне хәл итү кебек күнекмәләргә өйрәнәләр, башка балалар арасында үзеңне тоту, гомуми кагыйдәләргә буйсыну кебек тәртип кагыйдәләрен үзләштерәләр.

Комплекслы-тематик план

Ай	Ат на	Тема	Бурычлар
сентябрь	I	«Аю өне янында» «Бүрәһәмкуянна»	Сикерү күнекмәләрен үстерү, сыгынучанлыкны, житезлекне булдыру, сигнал буенча хәрәкәтләренә төгәл башкарырга өйрәтү.
	II	«Светофор һәм автомобиль»	Бирелгән темп белән хәрәкәтләнергә өйрәтүне давам итү. Юлдагы куркынычсызлык кагыйдәләрен ныгыту.
		«Трамвай»	Игътибарлыкларын тупларга күнектерү, түземлек тәрбияләү, уен кагыйдәсен үтәргә өйрәтү.
	III	«Огуречик» «Көтүчә һәм көтү»	Йөгерү тизлеген үстерү, сигнал буенча хәрәкәт итү, шигыр сүзләренә туры китереп уйнау, күзәтүчәнлекне үстерү.
IV	«Песи һәм тычканнар»,	Пространствода ориентлашу, бәрелми – төртелми уйнауны булдыру.	

		“Очкычлар”	Төрле юнәлештә йөгерү күнекмәләрен системалаштыру, дус –тату уйнауны булдыру.
Октябрь	I	“Ябалак”	Игътибарлылык, кыюлык, житезлек кебек матур сыйфатлар тәрбияләү, шигыр сүзләренә туры китереп уйнау.
		“Төсле автомобильләр”	Юл йөрү кагыйдәләрен ныгыту, төсләр турында белемнәрен камилләштерү, сиганал буенча хәрәкәтләнүне булдыру
	II	«Кыршау эченә ыргыт»	Дус – тату уйнауны булдыру, туп ыргыту, төгәллек сыйфатлары тәрбияләү
		“Инеш аша сикереп чык”	Урыннан 2 аякта ераклыкка сикерү күнекмәләрен камилләштерү, кыюлык тәрбияләү
	III	«Бау аша сикер»,	Сикерү күнекмәләрен камилләштерү, уен барышында иптәше белән хәрәкәтләрне яраклаштырып башкару күнекмәсен үстерү.
		“Машиналар һәм жәяүлеләр”	Юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту.
	IV	“Төсле автомобильләр”	Игъбарлылык тәрбияләү, тырышлык, максатчанлык кебек яхшы сыйфатларны үстерү, физик активлыгын камилләштерү.
		“Аю-бүре”	Йөгерекле һәм житезлек сәләтен үстерү, сүзләргә туры китереп хәрәкәтләр ясау.
ноябрь	I	“Казлар аккошлар” -	Игътибарлыklarын, хәтерен, кузаллауларын үстерү, рольләренә бүлешкәннән соң дәрәҗә башкаруны булдыру, пространствода бәрелешмичә төрле юнәлештә йөгерү күнекмәләрен камилләштерү.
		“Сиздермичә йөгереп үт”	Сизгерлек булдыру, дус –тату унарга өйрәтүне дәвам итү.
	II	«Төлке һәм тавыклар»,	Житезлек, өлгерлек тәрбияләү, тиз йөгерү, сикереп менү күнекмәләрен бирү.
		“Үз төсеңне тап”	Хәтерне, житезлекне үстерү, балаларны иптәшләренә карата кайгыртучан, игътибарлы, ярдәмчел булырга өйрәтүне дәвам итү, кешелеклелек хисләре тәрбияләү.
	III	«Мин качам, син тот»,	Коллективта бергә уйнау теләге уяту, пространствода ориентлашу булдыру, сигналларга игътибар итү, ишетү сәләтен үстерү.
		«Светофор һәм автомобиль»	Бирелгән темп белән хәрәкәтләнүгә өйрәтүне дәвам итү. Юлдагы куркынычсызлык кагыйдәләрен ныгыту.
	IV	«Аучылар һәм куянар»	Тупны ыргытырга, дус һәм тату уйнарга өйрәтү, житезлекне үстерү.
		“Әбәкле”	Игътибарлыklarын, хәтерен, кузаллауларын үстерү, рольләренә бүлешкәннән соң дәрәҗә башкаруны булдыру, пространствода бәрелешмичә төрле юнәлештә йөгерү күнекмәләрен камилләштерү.
декабрь	I	“Песи һәм кошчыклар”	Хәрәкәт координациясен, житезлекне үстерү, уен белән кызыксындыру булдыру.
		«Кемдә йөзек?»	Халык уеннарына карата кызыксыну уяту, хәрәкәт активлыгын үстерү.
	II	“Кем беренче?”	Йөгерү тизлеген үстерү, максатка ирешчәнлек кебек яхшы сыйфатлар тәрбияләү.

		“Машиналар һәм жәяүлеләр”	Юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту, тирә-якта ориентлашу күнекмәсен үстерү, игъбарлылык тәрбияләү
	III	«Куяннар һәм төлке»	Сабырлык, житезлек, хәрәкәт активлыгы тәрбияләү, пространствода ориентлашу булдыру, рольләрне бүлешеп уйнау күнекмәләрен үстерү.
		“Кегляны аудар”	Төзлекне, тырыш, көчле, сәләтле, нык ихтыярлы булып үсүләренә этәргеч бирү.
	IV	«Балалар һәм этәч»	Житезлекләрен үстерү, бер –бер артлы йөгерү күнекмәләрен булдыру.
		“Тавык кетәклегендә төлке”	Житезлек, өлгерлек тәрбияләү, тиз йөгерү, сикереп менү күнекмәләрен бирү.
январь	I	«Куяннар һәм төлке»	Сабырлык, житезлек, хәрәкәт активлыгы тәрбияләү, пространствода ориентлашу булдыру, рольләрне бүлешеп уйнау күнекмәләрен үстерү
		“Кем беренче?”	Йөгерү тизлеген үстерү, максатка ирешү сыйфатын тәрбияләү.
	II	“Энә һәм жеп”	Житезлек, өлгерлек тәрбияләү, бер-бер артлы йөгерү күнекмәләрен үстерү.
		“Бүре һәм сакрыклар”	Түгәрәккә басарга, күмәк уйнарга, хәрәкәтләренә дәрәжә итеп башкарырга күнектерүне дәвам итү.
	III	“Оядагы кошлар”	Сизгерлек, сигнал буенча хәрәкәт итү күнекмәләрен тәрбияләү.
		“Үз парыңны тап”	Төрле юнәлештә йөгереп, сигнал булгач, үз парыңны табу күнекмәләрен үстерү, дус – тату уйнауны булдыруны дәвам итү.
	IV	“Кем беренче?”	Яшьтәшләре белән зур булмаган төркемнәрдә, үзләре белеп, татар халык уеннарын оештыруда мөстәкыйльлекләрен үстерү, уен кагыйдәсен үтәүне булдыру.
		“Тизрәк түгәрәккә кер”	Музыканы игътибар белән тыңлау күнекмәләре булдыру, музыка туктагач тәгәрәк эченә кереп басарга өйрәтү, житезлек, хәрәкәт активлыгын формалаштыру.
февраль	I	“Машиналар һәм жәяүлеләр”	Юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту, тирә-якта ориентлашу күнекмәсен үстерү, игъбарлылык тәрбияләү.
		“Кегляны аудар”	Төзлекне, тырыш, көчле, сәләтле, нык ихтыярлы булып үсүләренә этәргеч бирү.
	II	“Төлке килә”	Сигнал буенча хәрәкәтләнү күнекмәләрен камилләштерү, сизгерлекләрен үстерү.
		«Ак, димә, кара, димә»	Яшьтәшләре белән зур булмаган төркемнәрдә, үзләре белеп, татар халык уеннарын оештыруда мөстәкыйльлекләрен үстерү, уен кагыйдәсен үтәүне булдыру.
	III	“Чаналар белән ярыш”	Житезлекне, тизлекне булдыруны дәвам итү, дус –тату уйнау теләкләре тудыру.
		“Соры бүре”	Күмәк уенда катнашасы килү теләге уяту, сак атлап йөрүче бүре образын хәрәкәтләр аша чагылдырырга омтылыш тудыру.
	IV	“Кошлар очалар”	Хәрәкәт тизлеген үстерүне дәвам итү, төрле юнәлештә очу күнегүләрен башкарып йөгерү, сигналларга

			игътибар итүне булдыру.	
		«Эстафета»	Йөгөрү тизлеген үстерүне дөвам итү, бер – бер артлы сигнал буенча йөгөрү күнекмәләрен камилләштерү.	
март	I	«Тупны ыргыт»	Төзлекне, тырыш, көчле, сәләтле, нык ихтыярлы булып үсүләренә этәргеч бирү.	
		“Тизрәк түгәрәккә кер”	Музыканы игътибар белән тыңлау күнекмәләре булдыру, музыка туктагач тәгәрәк эченә кереп басарга өйрәтү, житезлек, хәрәкәт активлығын формалаштыру.	
	II	“Инеш аша сикереп чык”	Урыннан 2 аякта ераклыкка сикерү күнекмәләрен камилләштерү, кыюлык тәрбияләү.	
		“Үрдәк атыш”	Тупны тотарга, туптан качарга өйрәтүне дөвам итү, төз атуны булдыру, балаларның хәрәкәтчәнлекләрен, житезлекләрен үстерү.	
	III	«Кармак»	Сикерү күнекмәләрен үстерү, сыгынучанлык, чыдамлылык булдыру, бирелгән темп белән хәрәкәтләнәргә өйрәтүне дөвам итү.	
		«Буяучы һәм буяулар»,	Йөгөрү тизлеген үстерү, пространствода ориентлашу күнекмәләрен, төсләр турында белемнәрен камилләштерүне дөвам итү.	
	IV	“Үз парыңны тап”	Төрле юнәлештә йөгереп, сигнал булгач, үз парыңны табу күнекмәләрен үстерү, дус – тату уйнауны булдыруны дөвам итү.	
		“Кармак”	Яшьтәшләре белән зур булмаган төркемнәрдә, үзләре белеп, татар халык уеннарын оештыруда мөстәкыйльлекләрен үстерү, уен кагыйдәсен үтәүне булдыру.	
	апрель	I	“Бүре һәм сакрыклар”	Түгәрәккә басарга, күмәк уйнарга, хәрәкәтләренә дөрес итеп башкарырга күнектерүне дөвам итү.
			“Тупны тәгәрәт”	Тупны предметлар аша тәгәрәтү, максатка ирешүчәнлек, башлаган эшне азагына кадәр эшләп чыгу күнекмәләрен үстерү.
II		“Челән белән бакалар”	Сикерү тизлеген үстерү, сигнал буенча хәрәкәт итү, пространствода ориентлашу, тизлек булдыруны дөвам итү.	
		“Флагка кадәр йөгөр”	Йөгөрү тизлеген үстерүне дөвам итү, бер – бер артлы сигнал буенча йөгөрү күнекмәләрен камилләштерү.	
III		“Тавык кетәклегендә төлке”	Житезлек, өлгерлек тәрбияләү, тиз йөгөрү, сикереп менү күнекмәләрен бирү өстендә эшне дөвам итү.	
		“Әбәк”	Игътибарлыklarын, хәтерен, кузаллауларын үстерү, рольләренә бүлешкәннән соң дөрес башкаруны булдыру, пространствода бәрелешмичә төрле юнәлештә йөгөрү күнекмәләрен камилләштерү.	
IV		“Бал кортлары”	Йөгөрү күнекмәләрен үстерүне дөвам итү, пространствода ориентлашуны камилләштерү.	
		«Идәндә калма»,	Сикерү күнекмәләрен камилләштерү, уен барышында иптәше белән хәрәкәтләренә яраклаштырып башкару күнекмәсен үстерү.	
май		I	«Каршылыклар юлы»	Игъбарлылык тәрбияләү, тырышлык, максатчанлык кебек яхшы сыйфатларны үстерү, физик активлығын

		камилләштерү.
	“Тупны, сикертеп, алып бар”	Тупны сикертеп алып барырга өйрәтә башлау, максатчанлык, батырлык сыйфатлары тәрбияләү.
II	«Трамвай»	Игътибарлыкларын тупларга күнектерү, түземлек тәрбияләү, уен кагыйдәсен үтәргә өйрәтү.
	“Буш урын”	Күзәтүчәнлекләрен, игътибарлыкларын үстерү, этешми-төртешми уйнау күнекмәләрен камилләштерү.
III	“Бал кортлары”	Йөгерү күнекмәләрен тәрбияләү.
	«Кем тизрәк?»	Төрле юнәлештә йөгерү күнекмәләрен системалаштыру, дус –тату уйнауны булдыру.
IV	“Тизрәк түгәрәккә кер”	Музыканы игътибар белән тыңлау күнекмәләре булдыру, музыка туктагач тәгәрәк эченә кереп басарга өйрәтү, житезлек, хәрәкәт активлыгын формалаштыру.
	“Соры бүре”	Күмәк уенда катнашасы килү теләге уяту, сак атлап йөрүче бүре образын хәрәкәтләр аша чагылдырырга омтылыш тудыру.

Икенче кечкенәләр төркемендә оештырылган эшчәнлектә вариатив формаларны куллану

Белем бирү өлкәләренең МРК га яраклаштырылган бурычлары

(Р.К.Шәехованың мәктәпкәчә яшьтәге балаларга белем бирү региональ программасы)

Таныш белү үстерешле өлкәсенең бурычлары. Татар халыкларының матур әдәбияты, халык авыз ижаты белән таныштыру, мәкаль, әйтемнәрнең мәгънәсен аңлату, аларның сөйләмдәге урынын билгеләү. Татар язучылары һәм шагыйрьләренең эсәрләрен башкарган сәнгатьле сөйләмне формалаштыру. Идел буе халыкларының тарихы, культурасы, традицияләре белән таныштыру.

Сөйләм үстерү өлкәсенең бурычлары. Диалогик сөйләмне камилләштерү. Көндәлек тормышта балалар һәм өлкәннәр белән татар һәм рус телендә аралашу. Татар, рус халкының халык авыз ижаты, матур әдәбияты белән таныштыру, әйтем, мәкальләрнең мәгънәсен аңлату, сәнгатьле сөйләмне формалаштыру.

Нәфасәти үсеш өлкәсенең бурычлары. Милли уен коралларының яңгырашы: (шакылдавык, барабан -рус, курай -татар,металлафон, бубен) аша классик , халык, заманча музыка белән таныштыру. Татар бизәкләре: канәфер, өчъяфрак белән таныштыруны дәвам итү; татар халыклары бизәкләре, милли киёмнәре турында күзаллауны формалаштыру.

Физик тәрбия үсеш өлкәсенең бурычлары. Татар халык авыз ижаты аша үз сәламәтлегенә, үз шәһәренә аңлы караш тәрбияләү, сәламәт яшәү рәвешен алып бару, халык уеннары белән таныштыру. Татар, рус халык уеннарын мөстәкыйль оештытырга өйрәтүне дәвам итү.

Социаль -коммуникатив үсеш өлкәсенең бурычлары. Татар халыкының традицияләрен, гореф-гадәтләрен хөрмәт итү; кешелеклелек, кунакчыллык, чисталык кебек сыйфатлар, татар халыкларының әдәби эсәрләре аша хезмәт эшчәнлегенә турында күзаллауны, төрле милләттәге яшьтәшләренә дустанә караш, мөстәкыйльлек формалаштыру.

2.4.Әти – әниләр белән эш

Хэзерге фэн һәм практика баланың шәхесен формалаштыруда гаиләнең уникаль роль уйнавын исбат итә. Беренче социальләшү гаиләдә башлана, баланың дөньяга, үзенә, башка кешеләргә карашы, мөнәсәбәте формалаша. Ата-аналарның кайгыртучанлыгы балада аның үз-үзенә ышанычын тудыра, башка кешеләр белән түземлек, үзара хөрмәт принциплары нигезендә үзара мөнәсәбәتكә керергә эзер торырга ярдәм итә. Ата-ананың тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегендә катнашу мөмкинлеге булу бик зур әһәмияткә ия. Хэзерге заман балалар бакчасы ата-аналарга психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтүче учреждение буларак та хезмәт итә. Шул ук вакытта гаилә дә үзара хезмәттәшлек итәр өчен педагогларны өзлексез үсешкә рухландыра. Түбәндәге бурычларны үтәмичә, максатка ирешү мөмкин түгел:

-гаилә белән партнерлык мөнәсәбәте урнаштыру; -бакчада ата-анага бала тормышында катнашу өчен шартлар тудыру;

- бала тәрбияләүдә ата-аналарга психологик ярдәм күрсәтү;

гаиләләр белән үзара аралашуда педагогик компетентлыкны өзлексез күтәрү.

Ата-аналар белән үзара бәйләнеш формалары.

1. Мәгълүмати чаралар -(телдән журнал, реклама буклеты; балаларга тәрбия һәм белем бирү сораулары буенча мәгълүмати белешмә хезмәте; СМИ да чыгышлар; мәгълүмати кәрзиннәр, хатлар; күрсәтмә психо-педагогик пропаганда һ.б.)

2. Оештыру эшләре- (ата-аналар жылышы; анкеталар тутыру; жәмгыяти ата-аналар оешмаларын төзү; коференцияләр, ата-аналар белән берлектә педсоветлар; брифинглар һ.б.)

3. Культура-агарту чаралары - (ата-аналар мәктәбе; консультацияләр; тематик очрашулар; матур әдәбият буенча тематик күргәзмәләр оештыру; тренинглар; семинарлар; әңгәмә; дискуссияләр; ата-аналар кунакханәсе; түгәрәк өстәл һ.б.)

4. Оештыру-эшчәнлек - (ата-аналар белән берлектә үткәрелгән балаларның үсеш мониторингы, берләштерелгән ата-ана-бала проекты; күргәзмәләр; вернисажлар; мастер-класслар; балалар, педагоглар, ата-аналар ижаты; гаилә портфолиосы ясау; ижади эшчәнлек өчен табигый һәм ташландык материаллар жыю; балалар бакчасын ремонтлауда һәм яшелләндерүдә катнашу; балаларның бакчадагы тормышын сурәтлэгән буклет, видеофильмнар эзерләү, журналлар чыгару; бакчада үткәрелгән чаралар турында фотоматериалларны электрон жибәрүдә булышу; үстерешле предметлы тирәлекнең сыйфатын тикшерүдә катнашу һ.б.)

5. Ата-аналарның педагогик процесста катнашуы - (ата-аналар катнашы белән шөгъльләр; балаларга әкиятләр уку; балалар белән төрле темага әңгәмәләр кору; ата-аналар катнашы белән сәхнәләштерү; саф һавада йөргәндә, экскурсияләргә барган балаларны озату; Ачык ишекләр, Сәламәтлек көнендә, Шәфкатьлелек марафонында катнашу һ.б.)

Гаилә белән үзара бәйләнеш буенча эшләү планы.

Максат: педагоглар, ата-аналарның берләшүе һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның ориентлашу кыйммәтләре формалашуга бердәм юнәлешен булдыру.

Сентябрь

- Ата-аналар белән оештыру жылышы уздыру.
- Ата-аналардан “Әйдәгез танышабыз” дип аталган анкета тутырту.
- Ата-аналар өчен педпгог-психолог, шәфкать туташының киңәшләре тупланган төрле папкалар булдыру.
- Тәрәзәләрне жылыту, ябыштыруда ярдәм итүләрен сорау.
- Туган көннәр (сентябрь аенда туучы балаларны котлау оештыру).

- Физкультура ТББЭ-өчөн форма булдыру.

Октябрь

1. Ата-аналарның сораулары, киңәшләрә өчөн почта тартмасы булдыру.
2. Уен мәйданчыгында төзекләндерү эшләрә оештыру.
3. "Көз" бәйрәменә эзерләну, костюмнар тегү, эзерләү.
4. Көзгә яфраклардан композиция ясау(эти-эниләр балалар белән берлектә).
5. "Оста куллар" күргәзмәсе оештыру.
6. Туган көннәр белән котлау.

Ноябрь

1. Мәгълүмәтләр тактасында төрле белешмәләр урнаштыру.
2. Эниләр көне оештыру.
3. "Минем әнием"- фото күргәзмә оештыру.
4. Туган көннәр белән котлау.
5. Роберт Миннуллин шигырьләрен уку бәйгесенә катнашуга эзерлек.

Декабрь

1. Мәгълүмәтләр тактасында файдалы киңәшләр урнаштыру .
2. Уен мәйданчыгында тау ясау өчөн карларны жыеп өю.
3. "Чыршы" бәйрәменә эзерлек оештыру.
4. Төркемне бәйрәмчә бизәү.
5. Эти-эниләр белән бергә эшләнган балалар эшләреннән күргәзмә оештыру.

Январь

- "Кышкы уеннар"- фото күргәзмә оештыру.
- Уен мәйданчыгында тау ясау, катыру.
- Кошлар өчөн жимлекләр элү.
- Туган көннәр белән котлау.

Февраль

- "Бала тәрбияләүдә эти кешенең роле" темасына белешмә бирү.
- "Әтием- горурлыгым"- фото күргәзмә.
- Кошлар өчөн жимнәр булдыру.
- Туган көннәр белән котлау.

Март

- Ата-аналар өчөн педагог- психолог, шәфкать туташының киңәшләрә тупланган папкаларны тулыландыру.
- Консультация: "Нокталы массаж".
- Эти-эниләр белән бергәләп эшләнган кул эшләреннән күргәзмә оештыру.
- 8 Март-халыкара хатын-кызлар көненә багышланган кичәгә эзерлек.
- Туган көннәр белән тәбрикләү.

Апрель

- Белешмәләр тактасында яз турында мәгълүмәтләр бирү.
- Кошлар өчөн оялар ясау. "Иң яхшы кош оясы"- бәйге оештыру.
- "Яз" бәйрәменә эзерлек- костюмнар эзерләү, жыр һәм шигырьләр өйрәтү.
- "Ачык ишекләр" көне үткәрү.

- Туган көннәр белән тәбрикләү.

Май

- Уен майданчыгында төзекләндерү, буяу эшләре башкару.
- Ата-аналар өчен педагог-психолог, шәфкать туташының киңәшләре тупланган папкаларны тулыландыру.
- “Балалар безнең киләчәгебез”-фотокүргәзмә.
- Туган көннәр белән тәбрикләү.

3. Оештыру бүлеге

Материаль-техник база

«Туган ягым - Татарстан» почмагы

Милли киёмдәге курчаклар: татар малае һәм кызы, рус малае һәм кызы

Уеннар өчен битлекләр

Мәгълүмат эсбаплары

Татар халык сәнгате

Әкиятләргә иллюстрацияләр

Нурлат шәһәре турында белешмә

Графәретлар / орнаментлар

Татар әдәбияты

Балалар өчен шигырьләр

Батулла “Бишек хикәятләре”

М. Фәйзуллина “Чебиләр зарядкасы”

Ә. Ситдыйкова “Серле дөнъя”

Ф.Сафин “Кошлар яратучы малай”

Татар халык әкиятә “Камыр Батыр”

Г. Тукай “Тылсымлы сәхифәләр”

«Музыкаль» почмак

Уен кораллары:

Барабан, агачтан пластмасстан эшләнгән маракас, ирен гармуны, металлофон, гитара, бубен.

Музыкаль- дидактик уеннар

“Баскыч”

“Күңелле-күңелсез”

“Музыкаль уен кораллары”

Ясалма уен кораллары

Микрофон, маракас

“Кәеф” почмагы

Театральләштерелгән уеннар картотекасы

Психогимнастика

Эмоциональ бушатылу “көзгә”

“Театр” почмагы

Өстәл пәрдәсе; өстәл, күлгә, би-ба-бо, таякчыклар һәм бармак театрлары, театр өчен битлекләр, киёмнәр.

Дидактик уен “Әкият геройлары”

Лото “Әкиятләр”

Күрсәтмә эсбап “киёмнәр өчен бизәкләр”

“ПДД” почмагы

Лото “Юл йөрү билгеләре” 2шт

Дидактик уен “Сак бул, юл!”
Күрсәтмә эсбап “Транспорт”
Дидактик уен “Юл йөрү билгеләрен өйрәнәбез”
Өстәл уены “Юл”
Махсус транспорт
Күрсәтмә эсбап “Берүзем урамда”
Картотека “Транспорт”
Папка “Балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү”
Папка “Светофорны өйрәнәбез”

Методик кулланма

Г.А. Галеева, С.М. Гаффарова “Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү”

Э.Я. Степаненкова, М.Ф.Филенко “Дошкольникам о правилах дорожного движения”

Т.Шакирова “Юл хәрәкәте билгеләре”

Табышмаклар “Занимательно о правилах дорожного движения»

Транспорт турында шигырьләр

“Физкультура ”почмагы

Уеннар картотекасы

“Күзләргә гимнастика ясыйбыз”

“Сулыш гимнастикасы”

“сәламәтләндерүче уеннар”

“Хәрәкәтле уеннар”

“Бармак гимнастикасы”

“Сюжетлы– рольле уеннар”

“Физминуткалар”

“Санамышлар”

“Жырлы – биюле уеннар”

“Йога”

“Чыныктыру»

Күрсәтмә эсбаплар:

“Кышкы спорт төрләре”

“Жәйге спорт төрләре”

“Спорт жиһазлары”

Жиһазлар :

Туплар, скакалкалар, төсле тасмалар, шишкалар, шалтыравыклар, сыбызгы, бубен, качыклар, флаглар, кеглялар, обручлар, гантельләр, кольцоброслар.

Ясалма чыныктыру жиһазлары:

Массаж келәмчеге, пробкалардан эзләр һәм келәмчекләр, мунчаладан келәмчекләр, киндер сюрприз йомыркаларынан канат һәм гантельләр, ясалма туплар (эчендә борчак)

“Куркынычсызлык” почмагы

Методик кулланма:

Папка “Янгын куркынычлыгы”

Үстерүче уеннар

“Урамда куркынычсызлык”

“Беренче ярдәм”

“Өйдәге куркынычсызлык”

“Табигать” почмагы

Үстерүче уеннар

Табигать календаре

Лото “Беренче предметлар”

Лото “Йорт хайваннары”

Лото “Продуктлар”

“4нче ким”

“Баллы-тозлы, ачы”
“Хайваннар һәм аларның балалары”
“Рәсемнәрне бер рәткә жый”
“Табигать күчтәнәчләре”
“Агачлар”

«4 сезона»: кыш, яз, жәй, кыш.

Күрсәтмә эсбаплар:

«Рәсемнәр буенча хикәяләр төзү»: кыш, яз, жәй, көз.

«Һава торышы»

«Хайваннар, жиләкләр, кошлар»

«Агачлар, куаклар, гөмбәләр»

«Безнең як кошлары»

«Чәчәкләр»

«Киёмнәр»

«Кошлар»

«Жиһазлар»

Муляжлар: жиләкләр, жиләк-жимешләр, яшелчәләр, кыргый һәм йорт хайваннары, жирсу хайваннары, бөжәкләр.

“Сөйләм үсеше” почмагы

Үстерүче уеннар

“Капма -каршы”

“Мәгънә буенча аер”

“4нче ким”

“Матур сүзләр өйрәнәбез”

“Табышмаклар”

“Шигырьләр”

«Сөйләм телен һәм уйлау сәләтен үстерүче уеннар»

«Чиста сөйләшү күнегүләре»

«Бер, күп»

«Минем яраткан әкиятләр»

“Математика” почмагы

Үстерүче уен “Без саныбыз”

Лото “Төсләр һәм фигуралар”

Дидактик уен “Төс һәм форма”

Лото “Зур, уртача, кечкенә”

Дидактик уен “Бергә саныбыз”

Дидактик уен “Геометрик мозаика”

Дидактик уен “Истә калдыр”

Дидактик уен “Нәрсә житми”

Кьюзенер таяклары, Дьенеш блоклары.

Шулай ук төркем кибет, чәчтараш, гаилә, шифахәнә, даруханә, транспорт сюжетлы-рольле уеннар өчен жиһазлар һәм эсбаплар белән тулыландырылган.

Методик кулланмалар

1. Примерное комплексно-тематическое планирование к программе «От рождения до школы». Младшая группа / Под ред. Н.Е. Вераксы, Т.С. Комаровой, М.А. Васильевой. - М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2015.
  2. Основная образовательная программа дошкольного образования МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» на 2018 – 2018 учебный год
  3. Региональной образовательной программы дошкольного образования «Сөөнеч-радость познания»/ Р.К. Шаеховой. - Казань: Магариф-Вақыт, 2016г
  4. Гербова В.В. Развитие речи в детском саду. Младшая группа (3-4 года). –Соответствует ФГОСМ.:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2015.
  5. Т.С. Комарова Изобразительная деятельность в детском саду для занятия с детьми 3-4 лет Соответствует ФГОС – М.:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2016
  6. О.В Дыбина «Ознакомление с предметным и социальным окружением» для занятия с детьми 3-4 лет Соответствует ФГОС – М.:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2017
  7. Помораева И.А., Позина В.А. Формирование элементарных математических представлений для занятий с детьми 3-4 лет Соответствует ФГОС. - М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2016
  8. О.А. Соломенникова «Ознакомление с природой в детском саду « для занятия с детьми 3- 4 лет. Соответствует ФГОС – М.: Мозаика – Синтез, 2016
  9. Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хәбибулина И.Ж. Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма . – Казан: Фолиант, 2013
- К.В. Закирова, Л.Р. Моргазина “Балачак – уйнап – көлеп үсәр чак”
 З.М. Зарипова, Р.С. Исаева “Үстерешле уеннар”
 К.В.Закирова, Р.Ә.Кадырова, Г.М.Сафиуллина “Балалар бакчасында әдәп- әхлак тәрбиясе”
 З.М.Зарипова, А.Х.Габдрахимова, А.Т.Миникаева “Балалар бакчасында бердәм белем бирү эшчәнлеге”
 К.В. Закирова, Л.Р. Моргазина “Әй уйныйбыз, уйныйбыз”
 Татар телендә мультфильмнар
 Диск “Балалар һәм эти-эниләр өчен УМК буенча уеннар”
 Диск “Әкиятләр”
 Аудио – китап “Татар әкиятләре”
 Диск “Шома бас”
 Диск “Танцы народов Поволжья”
 Диск “Луиза Батыр – Булгари. Сертотмас үрдәк. Бардым күлгә, салдым кармак”
 Диск “Луиза Батыр – Булгари. Африка хикмәтләре”
 Диск “Луиза Батыр – Булгари. Бииләр итек – читекләр

Предметлы үстерешле мохит

Дидактик уеннар
 «Төсле ишеклә»

“Ромашка
Лото “Юл йөрү билгеләре” 2шт
Дидактик уен “Сак бул, юл!”
Күрсәтмә эсбап “Транспорт”
Дидактик уен “Юл йөрү билгеләрен өйрәнәбез”
Өстәл уены “Юл”
Махсус транспорт
Күрсәтмә эсбап “Берүзем урамда”
Картотека “Транспорт”
Папка “Балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү”
Папка “Светофорны өйрәнәбез”

Көндөлөк режим

Время / вакыт	Режимные моменты / Режим моментлары
6.30 – 08.00	Утренний прием, осмотр, игры, индивидуальная работа, самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательно–исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно-бытовой труд / Бала-ларны кабул итү һәм карау, уеннар, танып белү-тикшеренү эшчәнлеге, индивидуаль эш, көнкүрөш хезмәте, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге.
08.00-08.06	Утренняя гимнастика/ Иртэнге гимнастика
08.06 – 08.30	Подготовка к завтраку, завтрак /Иртэнгешкаэзерлек, иртэнгеш
08.30 – 09.00	Игры, самостоятельная деятельность, подготовка к ОД / Уеннар, мөстә-кыйль эшчәнлек, белем биру эшчәнлекләренә эзерлек.
Понедельник 09.00-09.15 09.25 – 09.40	Образовательная деятельность / Белем биру эшчәнлеге
Вторник 09.00-09.15 09.15-09.25 09.25-09.50 09.50-10.05	Образовательная деятельность / Белем биру эшчәнлеге Второй завтрак Самостоятельная деятельность, индивидуальная работа, игры Образовательная деятельность
Среда 09.00-09.15 09.15-09.25 09.25-09.50 09.50-10.05	Образовательная деятельность / Белем биру эшчәнлеге Второй завтрак Самостоятельная деятельность, индивидуальная работа, игры Образовательная деятельность
Четверг 09.00-09.15 09.15-09.25 09.25-09.50 09.50-10.05	Образовательная деятельность / Белем биру эшчәнлеге Второй завтрак Самостоятельная деятельность, индивидуальная работа, игры Образовательная деятельность
Пятница 09.00-09.15 09.25 – 09.40	Образовательная деятельность / Белем биру эшчәнлеге
09.40-09.50	Второй завтрак/ Икенче иртэнгеш
09.50 – 12.00	Подготовка к прогулке. Прогулка: самостоятельная деятельность, игровая, познавательно–исследовательская деятельность, элементарно – бытовой труд / Сафһавага чыгарга эзерлек, сафһава дабулу мөстәкыйль эшчәнлек, көнкүрөш хезмәте, уеннар, танып белү-тикшеренү эшчәнлеге
12.00 – 12.20	Возвращение с прогулки, самостоятельная деятельность, игровая деятельность / Саф һавадан керү, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге, уен эшчәнлеге.
12.20 – 12.50	Подготовка к обеду, обед / Төшкешка эзерлек, көндөзгеш вакыты
12.50 – 15.00	Спокойные игры, подготовка ко сну, дневной сон/ Тынычландыручы уеннар, көндөзгейока эзерлек, көндөзгейока
15.00 – 15.15	Постепенный подъем, закаливающие процедуры, подготовка к полднику/ Йокыдан тору, чыныктыру процедуралары, төштән соңгы ашка эзерле.
15.15 -15.30	Полдник / Төштән соңгы аш вакыты
15.30-15.45	Понедельник
	Вторник
	Среда
	Четверг
	Пятница
15.45 -16.10	Дополнительная платная образовательная деятельность. Дополнительная бесплатная образовательная деятельность/Өстәмәм белем биру эшчәнлеге
15.45 -16.10	Самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательно–исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно-бытовой труд, индивидуальная работа, чтение худ. литературы / Индивидуаль эш, уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек, көнкүрөш хезмәте, танып –белү эшчәнлеге, әдәби уку.
16.10 -16.30	Подготовка к ужину, ужин/кичке ашка эзерлек, кичке аш
16.30 -17.10	Самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательно–исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно-бытовой труд, подготовка к вечерней прогулке / Мөстәкыйль эшчәнлек, уеннар, көнкүрөш хезмәте, танып –белү эшчәнлеге, кичке саф һавага чыгырга эзерлек.
17.10-18.30	Прогулка, игры, уход детей домой/ Сафһава дабулу, уеннар, балалар-ның өйләренә озату

3.5 Атналык оештырылган белем биру эшчэнлеге.

	2 младшая группа
Понедельник/ Душэмбе	1. Речевое развитие/Сөйлэм үсеше Коммуникация 09.00 – 09.15 2. Физическое развитие/Физик үсеш 09.25 – 09.40
	Режимный момент/режим моменты
Вторник/ Сишэмбе	1. Познавательное развитие/Танып белү үсеше 09.00 -09.15 Формирование целостной картины мира /баланың кызыксыну өлкәсен киңәйтү, күзаллавын үстерү 2. Художественно- эстетическое развития/ - Сәнгати-эстетик үсеш Музыка 09.50 – 10.05
	Режимный момент/ режим моменты
Среда/ Чәршәмбе	1. Познавательное развитие/Танып белү үсеше 09.00-09.15 ФЭМП 2. физическое развитие/Физик үсеш (саф һавада) 09.50- 10.05
	Режимный момент/ режим моменты
Четверг Пәнжешәмбе	1. Художественно- эстетическое развития /Сәнгати-эстетик үсеш Рәсем 09.00-09.15 2. Художественно эстетическое развитие/ сәнгати- эстетик тәрбия Музыка 09.50-10.05
	Режимный момент/ режим моменты
Пятница/ Жомга	1. Художественно- эстетическое развития /Сәнгати-эстетик үсеш Өвәләү. Лепка / Аппликация. Кисеп ябыштыру 09.00-09.15 2. физическое развитие /Физик үсеш 09.25-09.40
	Режимный момент/режим моменты
	Русский язык

Сәламәтләнדרү эшчәнлеге.

3-4 яшь арасында физик чыныктыру юллары түбәндәгеләрдән тора.

Иң элек иртәнге гимнастика. Аңа балалар бакчасында физкультура минутларында үтәлә торган хәрәкәтләр һәм күнегүләр керә. Бала өчен инде таныш булган ,рәхәтлек бирә торган үрмәләү , чабыш йөрү , сикерү , көрәшү кебек катлаулы уен хәрәкәтләре аның көчән арттыралар. Моның нигезендә күзгә күренми торган , ләкин бик тирән физиологик үзгәрешләр ята: мондый хәрәкәтләр кан юлларын киңәйтәләр , йөрәкнең эшен активлаштыралар , шул ук вакытта тын алу тизләнә һәм организмга кислород күбрәк килә. Ө кислород әле житлегеп бетмәгән баш мие , йөрәк мускуллары өчен бик кирәкле азык. Шул ук кислород тәэсире һәм йөрәк тибеше көчәю нәтижәсендә ашаган азык та тизрәк тарала ,баланың аапетиты арта. Сәламәт бала бу чорда бик шук була ,күбрәк аяк өстендә булуны ярата, йөгәрә, чаба.

Һава ванналары. Кечкенә балаларга һава ванналары яхшы тәэсир итә. Һава ваннасы вакытында бүлмәдә температура 20-22 булырга тиеш, аннары бүлмәне алдан жилләтү юлы белән температураны акрынлап 17-18 ка, ә 2 яшьтән олы балалар өчен 15-16 ка кадәр төшерелә.

Төймәле юл. Төймәләр өстеннән яланаяк йөрү баланың аягына уңай тәэсир итә. Ул нерв нокталарына көчле тәэсир итә, яссы табанлыкны, аяктагы арыганлыкны киметә.

Нокталы массаж – шулай ук күптәннән билгеле. Массаж төрлечә тәэсир итү үзлегенә ия: ул тирене йомшарта, кан әйләнешен , буыннарның сыгылмалыгын яхшырта , мускулларны һәм сеңерләрне ныгыта. Су-Джок терапия.

Иртәнге гимнастикаларда табанны формалаштыру өчен махсус күнегүләр төймәле юл өстендә йокы алдыннан дөвам итә. Бу исә яссы табанлыкка юл куймый , әгәр булса бу кимчелекләрне бетерүгә ярдәм итә.

Чыныктыру процедураларын башкарганда түбәндәге рациональ гигиена шартларын һәм таләпләрен төгәл үтәргә кирәк:

- һаваның саф булуы ;
- бинадагы һава температурасының тиешле дәрәжәдә булуы ;
- киемнәрнең температурага карап дөрөс сайлануы ;
- хәрәкәт режимының активлыгы.

Шушы юнәлештәге эшнең нәтижәсе ата – аналарга да бәйле. Без аларга сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру принципларын өй шартларында да үтәү кирәклеген аңлатырга тырышабыз.

Традицион вакыйгалар, бэйрэмнэр, чаралар.

Күңел ачу чаралары, бэйрэмнэр - һәр балага төркем бүлмәсендә, урамда ирекле уеннар уйнарга, парк, шәһәр урамы буйлап сәяхәт кылырга, актив һәм пассив ял итәргә мөмкинлек, эмоциональ тынычлык бирә, баланың үзенә шөгыл таба белү сәләтен формалаштыра.

Икенче кечкенәләр төркемендә бэйрэмнэр һәм күңел ачуларны тематик планлаштыру.

№ п/п	Бэйрэм исеме	Үткәру вакыты	Бэйрэмгә хәзерлек
1	«Сөмбелә»	Сентябрьнең 4нче атнасы	Көзгә табигать,көзгә урманга хас күренешләрне күзәтү -картиналар карау -әңгәмә,сөйләшүләр -жырлар,биюләр,шигырьләр өйрәнү -яфраклар жыеп киптерү
2	«Бакчада» (күңел ачу кичәсе)	Октябрьнең 4нче атнасы	-яшелчә,жиләк-жимешләрне танып белергәөйрәтү -аларны рәсемдә чагылдыру -олылар хезмәте турында сөйләү -жыр-биюләр өйрәнү -яшелчә һәм жиләк-жимеш маскалары ясаганда катнашу
3	«Теремкәй» (театрльләшкән уен)	Ноябрьнең 2нче атнасы	Әкият геройлары катнашында күңел ачуларда катнаша башлауларына ирешү
4	Исәнме, Яна ел!	Декабрьнең 4нче атнасы	-кышкы табигатьне күзәтү -кар бөртекләре ясау -жырлар,биюләр өйрәнү -рәсемнәр карау -әңгәмә,сөйләшүләр
5	«Маша һәм аю» (театрльләшкән күңел ачу)	Гыйнварның 3нче атнасы	Әкиятләрне караганда түземлек тәрбияләү,әкият барышын аңлауларына ирешү.
6	Ватанны саклаучылар көне	Февральнең 3нче атнасы	-әтиләр турында сөйләшү -аларны кунакка чакыру -шигырьләр,жырлар өйрәнү
7	«Бүрәһәм кәжә бәтиләре» (театрлашкан уен)	Февральнең 2нче атнасы	
8	Әниләр бэйрәме-март. 8	Мартның 1нче атнасы	-әниләр турында сөйләшү -жырлар,шигырьләр өйрәнү -әниләр пешергән ризыклар белән бэйрәмнән соң сыйлану
9	Яз бэйрәме-Нәүрүз.	Мартның соңгы атнасы	-язгы күренешләрне күзәтү -рәсемнәр,иллюстрацияләр карау -шигырьләр,жырлар өйрәнү

10	«Язгы урманда» (кунел ачу)	Апрельнең 1нче атнасы	-урманда яшәүче хайваннарның яшәүләре, тышкы кыяфәтләре, тавышлары турында сөйләшү -уеннар уйнау -жырлы-биюле уеннар
11	«Әбиемдә кунакта»	Апрель ахыры	-йорт хайваннары белән танышуну дәвам итү -алар турында жырлар, биюләр өйрәнү
12	Әй су ага, су ага» (күңел ачу)	Майның 2нче атнасы	Су турында тизәйткечләр, әйтмнәр, шигырьләр, жырлар өйрәнү
13	Исәнме жәй (бәйрәм)	Майның атнасы соңгы	-жәй турында сөйләшү. -елга, урман, жәйге табигать турында картинкалар карау -рәсем ясау -жырлар, шигырьләр өйрәтү

В настоящем документе пронумеровано,
прошнуровано, скреплено и заверено печатью

65 (шестьдесят пять) листов

Заведующий «Детского сада №6 Солнышко»

Подпись _____ Н.Н. Мугинова

